

บทที่ 2

บริหารธุรกิจและวารสารทางบริหารธุรกิจ

ความหมายของ บริหารธุรกิจ

คำว่า "บริหารธุรกิจ" ในศัพท์ภาษาอังกฤษนั้น บางทีก็ใช้คำว่า "Business Organization and Management" หรือ "Business Administration" ซึ่ง โอลิเวอร์ เชลดอน (Oliver Sheldon) (โอลิเวอร์ เชลดอน อ้างถึงใน วาริ หงษ์เวช 2504: 1-2) ได้อธิบายความหมายของคำทั้ง 3 ว่าแตกต่างกัน โดยเขียนไว้ในหนังสือปรัชญาแห่งการจัดการ (The Philosophy of Management) ปี ค.ศ. 1928 ดังนี้

Administration หมายถึง หน้าที่ (Function) ในอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายของบริษัท การประสานงานระหว่างการเงิน การผลิตและการจำหน่าย การกำหนดขอบเขตของ Organization โดยมีพนักงานขึ้นบริหารคอยควบคุม

Management หมายถึง หน้าที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก ให้เป็นไปตามนโยบายภายในขอบเขตที่ฝ่ายบริหาร (Administration) กำหนดไว้

Organization หมายถึง กรรมวิธี (Process) ในการทำงานซึ่งแต่ละคนหรือหมู่ต้องปฏิบัติร่วมกับผู้อื่น อันจำเป็นในการอำนวยความสะดวก เพื่อให้หน้าที่ที่จะปฏิบัตินั้นลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีระเบียบแน่นอนและประสานกัน

จากคำนิยามดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นที่เข้าใจได้ว่า ธุรกิจ หมายถึงบุคคล หรือคณะบุคคล ไม่ว่าจะเป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือนิติบุคคลอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกันในอันที่จะผลิต หรือจำหน่ายสินค้า หรือบริการ เพื่อมุ่งหวังในกำไร และเสี่ยงต่อการขาดทุน (กมล ชูทรัพย์ 2515: 9) ซึ่งบริการนั้นต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ โดยมีความสัมพันธ์กับบริการอื่น และกลุ่มผู้กระทำงานร่วม เพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายอันเดียวกัน คือ ความสำเร็จของหน่วยงาน (กาญจนาท เรืองรจิตปรกรณ์ วิชรี เวชกุล และ บรรจง อยู่ทอง 2520: 6)

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า วิชาบริหารธุรกิจ เป็นวิชาที่เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ ซึ่งรวมเรียกว่าทรัพย์สินเป็นส่วนใหญ่ และเกี่ยวกับการผลิตบ้างบางส่วน บางทีจึงมีผู้เรียกวิชาบริหารธุรกิจว่า เศรษฐศาสตร์ทางธุรกิจ (กมล ชูทรัพย์ 2515: 2-3)

วิชาบริหารธุรกิจเริ่มมีการสอนเมื่อใดไม่มีหลักฐานแน่นอน แต่ในปี ค.ศ. 1675 มีการพิมพ์หนังสือชื่อ Le Parfiat Negociant (แปลว่า พ่อค้าที่มีวุฒิ) แต่งโดย ซาวารี (Jacque Savary) จำหน่ายในประเทศฝรั่งเศส จัดว่าเป็นหนังสือธุรกิจเล่มแรกที่ได้ประมวลขึ้นอย่างมีระเบียบ (วาริ พงษ์เวช 2504: 4) ต่อมาในศตวรรษที่ 18 ในประเทศเยอรมนี พวกบัณฑิตสำนักคาเมราล ได้ค้นคว้าวิชาเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจขึ้นเรียกชื่อว่า Handlungswissenschaft หรือ ศาสตร์ว่าด้วยการปฏิบัติงาน และมีการจัดสอนในโรงเรียนพาณิชย์เพื่อฝึกนักเรียน เป็นเสมือนให้มีความรู้พอทำงานได้เป็นเบื้องต้น จนกระทั่งปี ค.ศ. 1881 มีการจัดตั้งสาขาวิชาการเงินและการพาณิชย์ขึ้นที่มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ในสหรัฐอเมริกา และปี ค.ศ. 1899 มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยการพาณิชย์ขึ้นที่เมืองไลป์ซิก ประเทศเยอรมนี เป็นแห่งแรกในทวีปยุโรป และปี ค.ศ. 1901 มีการตั้งคณะพาณิชย์ศาสตร์ขึ้นเป็นครั้งแรกที่มหาวิทยาลัยเบอร์มิงแฮม ณ ประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นตัวอย่างให้มหาวิทยาลัยอื่น ๆ พิจารณาจัดตั้งขึ้นมาบ้าง จนการศึกษาวิชาบริหารธุรกิจในปัจจุบันเจริญเติบโตพัฒนามาจนปัจจุบันนี้

เนื้อหาวิชาที่เปิดสอนเกี่ยวกับบริหารธุรกิจโดยทั่วไปได้แก่ การบัญชีภาคีอากรและการคลัง การวางระบบทางธุรกิจ (รวมถึงการประมวลผลด้วยเครื่องจักรกล) การเงิน และการธนาคาร การลงทุน การประกันภัย สถิติทางธุรกิจ การค้าระหว่างประเทศ การโฆษณา การตลาด การจัดการขนส่ง การโรงแรม การจัดองค์การ การบริหารบุคคล การจัดการผลิต การบริหารสำนักงาน กฎหมายธุรกิจ การเลขานุการ คณิตศาสตร์ธุรกิจ การสื่อสารทางธุรกิจ จรรยาบรรณธุรกิจ ธุรกิจที่ดิน การศึกษาและการสอนวิชาธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และธุรกิจ-ขนาดย่อม (Tonne and Nanassy 1970: 394)

คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก็เป็นสถาบันหนึ่งที่เปิดสอนวิชาการด้านบริหารธุรกิจ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2481 โดยปัจจุบันเปิดสอนในระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท (ซึ่งได้แก่ ปริญญาโทบัณฑิตทางการบัญชี ปริญญาโทบัณฑิตทางบริหารธุรกิจ และปริญญาโทบัณฑิตทางบริหารธุรกิจสำหรับผู้บริหาร) นอกจากนี้ยังมีระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

ทางการสอบบัญชีอีกด้วย ซึ่งเป็นโครงการหนึ่งรวมอยู่ในโครงการบัณฑิตศึกษา (ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงจัดไว้ในระดับปริญญาโทเช่นกัน) หลักสูตรที่เปิดสอนในคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี เป็นเนื้อหาวิชาดังที่ Tonne และ Nanassy กล่าวไว้ โดยคณะฯ จัดรวมเนื้อหาวิชาต่าง ๆ รวมกลุ่มเป็นสาขาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งในปัจจุบันมี ๘ สาขาวิชาได้แก่ การเงินและการธนาคาร การตลาด การบริหารบุคคล การบริหารอุตสาหกรรม การบัญชี และการพาณิชย์ (ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย. สำนักทะเบียนและประมวลผล 2530: พ.บ. 1)

วารสาร

วารสารคือ สิ่งพิมพ์ประเภทหนึ่ง มีกำหนดการพิมพ์ที่แน่นอน หรือค่อนข้างแน่นอน มีเลขกำกับฉบับ ระบุให้ทราบวันเดือนปีที่ออก และลำดับของแต่ละฉบับในชุด ประกอบด้วยบทความในแต่ละฉบับ ผู้จัดทำอาจเป็นเอกชนหน่วยราชการ สถาบัน องค์กร หรือสมาคม ซึ่งปกติจะระบุวัตถุประสงค์ในการออกวารสารนั้นด้วย (จารุวรรณ-สินธุโสภณ 2512: 90-91)

คำว่าวารสาร มีชื่อเรียกเป็นภาษาอังกฤษอยู่หลายคำคือ Journal, Magazine, Periodical และ Serial ซึ่งมีความหมายเฉพาะของคำดังนี้

Journal หมายถึงวารสารวิชาการ (รัฐจวน อินทรกำแหงและนวลจันทร์ รัตนการ 2524: 116) จัดพิมพ์โดยสถาบันวิชาการ สมาคมวิชาการหรือองค์กร ประกอบด้วย ข่าว ข่าวความเคลื่อนไหวในวงการ รายงาน บทความ และกิจการในแขนงวิชา (จารุวรรณ-สินธุโสภณ 2521: 74)

Magazine หมายถึงนิตยสาร มีเรื่องในแขนงวิชาต่าง ๆ ทั่วไป เป็นลักษณะสารคดี กับนวนิยาย หรือเรื่องสั้นลงต่อกันเป็นตอน ๆ (จารุวรรณ-สินธุโสภณ 2521: 90)

Periodical ความหมายรวมของคำที่หมายถึงวารสารทุกคำไม่ว่าจะเป็น Magazine, Journal และคำอื่น ๆ (รัฐจวน อินทรกำแหง และนวลจันทร์ รัตนการ 2524: 116)

Serial มีความหมายเช่นเดียวกับ Periodical นิยมใช้ในสหรัฐอเมริกา ในความหมายเดียวกัน (จารุวรรณ-สินธุโสภณ 2521: 91) แต่ โจน เอ็ม ชาร์วี

(Harvey 1978: 7) ให้ความหมายคำว่า Serial กว้างกว่า Periodical เพราะรวมถึงพิมพ์ประเภทวารสารอื่น ๆ ที่ออกเป็นรายปี หรือมากกว่าราย 1 ปี เช่น หนังสือรายปี และรายงานประจำปีไว้ด้วย

ประเภทของวารสาร

บิล แคทซ์ (Katz 1971 : 3) แบ่งวารสารออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. วารสารทั่วไป หมายถึง วารสารสำหรับผู้่านโดยทั่วไปทั้งผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก วารสารประเภทนี้ต้องอาศัยโฆษณาสินค้าเป็นรายได้หลัก
2. วารสารกึ่งวิชาการ หมายถึง วารสารสำหรับผู้่านในวงจำกัดมากขึ้น เน้นหนักเรื่องความรู้มากกว่าความบันเทิง รายได้ของวารสารประเภทนี้มาจากการโฆษณาสินค้า และค่าบอกรับ เป็นสมาชิก
3. วารสารวิชาการ หมายถึง วารสารสำหรับผู้่านเฉพาะกลุ่ม ซึ่งมีความสนใจเฉพาะสาขาวิชานั้น รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นกับการบอกรับ เป็นสมาชิก และเงินอุดหนุนจากองค์การสมาคม และบริษัทห้างร้านต่าง ๆ

สำหรับวารสารในประเทศไทย รัญจวน อินทรกำแหง และนวลจันทร์ รัตนการ (2524: 120-123) แบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ประเภททั่วไป หมายถึงนิตยสารที่มุ่งให้ความรู้ทั่วไป ให้ความบันเทิง รวมทั้งเสนอข่าวความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์รอบด้านทั้งภายในและภายนอกประเทศ ส่วนใหญ่พิมพ์เพื่อสนองความต้องการของผู้่านเฉพาะกลุ่ม อาจจำแนกได้เป็นนิตยสารสำหรับผู้หญิง นิตยสารสำหรับผู้ชาย นิตยสารสำหรับเด็ก นิตยสารสำหรับวัยรุ่น และนิตยสารสำหรับหนุ่มสาว หรืออาจจำแนกตามความสนใจของกลุ่มผู้่าน เช่น กลุ่มผู้สนใจกีฬา กลุ่มผู้สนใจบ้านและที่อยู่อาศัย กลุ่มผู้สนใจสุขภาพ กลุ่มผู้สนใจต้นไม้ กลุ่มผู้สนใจการเดินทางท่องเที่ยว เป็นต้น
2. ประเภทเสนอข่าวเชิงวิจารณ์ นิตยสารประเภทนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ
 - 2.1 นิตยสารวิเคราะห์ข่าวทั่วไป นิตยสารประเภทนี้จะมุ่งเสนอข่าวทั่วไป ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม การวิเคราะห์ข่าวไม่มุ่งด้านหนึ่งด้านใดโดยเฉพาะ

แต่ขึ้นอยู่กับข่าวในช่วงเวลานั้นว่าเรื่องใดเป็นข่าว นอกจากนี้ยังเสนอความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล และคอลัมน์เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ เช่น สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ เป็นต้น

2.2 นิคมสารวิเคราะห้ข่าวเฉพาะเรื่อง นิคมสารประเภทนี้จะมุ่งเสนอข่าว และวิเคราะห้ข่าวเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเศรษฐกิจและการเมืองทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เน้นข่าวในประเทศสำคัญ เป็นการเสนอข่าวอย่างละเอียด การวิจารณ์วิเคราะห้ข่าวจะมีหลักฐานอ้างอิงประกอบบ้างเป็นครั้งคราว เช่น เศรษฐกิจ เป็นต้น

3. ประเภทวิชาการ เป็นวารสารวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นประโยชน์แก่นักวิชาการในการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ เพราะจัดทำโดยนักวิชาการในสาขานั้น ๆ วารสารวิชาการแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

3.1 วารสารวิชาการทั่วไป เป็นวารสารที่จัดทำโดยนักวิชาการ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ พิมพ์เผยแพร่ในนามของหน่วยราชการ สถาบัน สำนักพิมพ์เอกชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างนักวิชาการด้วยกัน และเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการสาขาต่าง ๆ แก่บุคคลทั่วไป วารสารวิชาการที่ออกในนามของมหาวิทยาลัย ส่วนมากจัดเป็นวารสารวิชาการทั่วไป เพราะเสนอบทความและผลงานวิจัยในสาขาวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยนั้น ในบางโอกาสอาจออกฉบับพิเศษ เน้นเนื้อหาในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นกรณีพิเศษก็ได้

3.2 วารสารวิชาการเฉพาะสาขา เป็นวารสารที่จัดทำโดยนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา พิมพ์เผยแพร่ในนามของหน่วยราชการ สถาบัน สมาคม และองค์การวิชาชีพ มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างนักวิชาการสาขาเดียวกัน และเพื่อเสนอความก้าวหน้าของวิทยาการในแขนงนั้น...

วารสารธุรกิจ

วรรณกรรมทางด้านธุรกิจในระยะเริ่มแรกจนถึงศตวรรษที่ 18 นั้น ออกมาในลักษณะรูปเล่มของหนังสือเป็นส่วนใหญ่ เริ่มปรากฏในลักษณะของวารสารในราวศตวรรษที่ 18 อันเป็นระยะที่มีการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก (Coman 1970: 554-560)

ซึ่งการแข่งขันทางการค้านี้เอง เป็นเหตุให้มีเทคนิคใหม่ ๆ ในการค้าขาย มีผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ออกสู่ตลาด ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อแนวความคิดทางวิชาการด้าน เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ในแนวทางที่ขัดแย้งกันอีกด้วย ความขัดแย้งดังกล่าว ทำให้มีการเขียนหนังสือเพื่อต่อต้าน ตอบโต้แนวความคิดทฤษฎีการค้าระหว่างนักเศรษฐศาสตร์ด้วยกันเอง โดยผ่านสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ รวมถึงวารสารด้วย ดังจะเห็นได้จาก ปี ค.ศ. 1713- ค.ศ. 1714 ที่ลอนดอน ได้เริ่มมีการผลิตสิ่งพิมพ์ลักษณะต่อเนื่องคือ The Mercator: or Commerce Retrieved, Being Consideration on the State of British Trade กำหนดออก 2 ครั้ง ต่อสัปดาห์ เป็นสิ่งพิมพ์ที่สนับสนุนแนวความคิดการค้าแบบเสรี โดยมี แดเนียล เดอโฟ (Daniel Defoe) เป็นบรรณาธิการ อีกรายการหนึ่งที่ต่อต้านแนวความคิดการค้าแบบเสรีคือ British Merchant: or Commerce Preserved; In Answer to the Mercator or Commerce Retrieved มี ชาร์ลส์ คิง (Charles King) เป็นบรรณาธิการ

ประมาณกลางศตวรรษที่ 18 เริ่มมีบทความเกี่ยวกับการค้า เศรษฐกิจ ปรากฏขึ้นมา เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมือง ภาวะการค้าและอุตสาหกรรมของต่างประเทศ โดยปี ค.ศ. 1761 ที่ประเทศอังกฤษ The Society for the Encouragement of Arts, Manufactures and Commerce เริ่มออก Transactions, Journals of the House of Commons, Journals of the House of Lords และรายงานต่าง ๆ ของคณะกรรมการต่อข้อร้องเรียนของนักธุรกิจและกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

ในประเทศอังกฤษ เมื่อมีการก่อตั้ง British Board of Trade ขึ้นนับแต่ปี ค.ศ. 1660 แล้ว องค์การนี้ได้เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการรวบรวมและผลิตสิ่งพิมพ์ประเภท สารระดังเซป บันทึกร คาราง แผนภูมิเกี่ยวกับการค้า และภาวะอุตสาหกรรมในประเทศอังกฤษ อาณานิคมของประเทศอังกฤษและประเทศอื่น ๆ ซึ่งในเรื่องที่เกี่ยวกับการค้านี้มีการผลิตสิ่งพิมพ์เผยแพร่กำหนดออกเป็นรายเดือน ในปี ค.ศ. 1886 ชื่อ The Board of Trade Journal นอกจากนี้ยังออกสิ่งพิมพ์รายปี เพื่อเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการเดินเรือ แรงงาน ฝ้าย สถิติการอพยพ ภาษีศุลกากร

ศตวรรษที่ 19

ในปี ค.ศ. 1811 ไนลส์ (Hezebiah Niles) ได้เริ่มจัดทำวารสารข่าวแห่งชาติ ขึ้นชื่อว่า Niles Weekly Register ซึ่งออกอยู่จนถึง ปี ค.ศ. 1849 โดยมี ไนลส์ (Hezebiah Niles) เป็นบรรณาธิการ เนื้อหาในวารสารเป็นการรวบรวมข่าวจากกัปตันเรือ จากร้านกาแฟในเมือง บัลติมอร์ (Baltimore) และบทความจากหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ เช่น Baltimore American และ Commercial Advertiser ซึ่งตีพิมพ์ที่เมือง New York มาลงในวารสาร นอกจากนี้ยังมีการตีพิมพ์ข่าวสารเกี่ยวกับกฎหมายที่สำคัญ ๆ กฎระเบียบต่าง ๆ สุนทรพจน์ และบทสัมภาษณ์นักเดินทางท่องเที่ยวด้วย แม้ว่าจุดประสงค์หลักในการทำวารสารข่าวเพื่อเสนอข่าวและข่าวการเมือง แต่วารสารรายการนี้ก็มีข้อมูลข่าวสารด้านการค้าที่น่าสนใจสำหรับนักธุรกิจในช่วงนั้นเป็นอันมาก

กลางศตวรรษที่ 19 วารสารธุรกิจในประเทศสหรัฐอเมริกา เริ่มพิมพ์แพร่หลายขึ้น โดยทั่วไป มักเป็นวารสารที่มีบทความปนกันในสาขาวิชา เศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ เช่น เกี่ยวกับการธนาคาร ภาวะแรงงาน แต่ก็ยังไม่ปรากฏว่ามีวารสารรายการใดที่แยกเฉพาะระหว่างสาขาวิชาบริหารธุรกิจ และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์โดยตรง

ในปี ค.ศ. 1839 ในสหรัฐอเมริกาตีพิมพ์วารสารธุรกิจ ชื่อ Hunt's Merchants' Magazine ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นวารสารธุรกิจเล่มแรกที่พิมพ์ในสหรัฐอเมริกา มีเนื้อหาเกี่ยวกับ สถิติ กฎหมายพาณิชย์ การธนาคาร การประกันภัย พาณิชยนาวี สนธิสัญญา และชีวประวัติของพ่อค้าที่ประสบความสำเร็จ

ในปี ค.ศ. 1841 ริชาร์ด ดี ดัน (Richard D. Dun) แห่งเมืองนิวยอร์ก (New York) ได้จัดทำข่าวสารด้านการให้สินเชื่อ เพื่อบริการแก่นักธุรกิจ โดยนำข้อมูลมาจากนักการธนาคาร และพ่อค้าที่ต้องการปล่อยสินเชื่อให้แก่บุคคลภายในท้องถิ่น ข่าวสารนี้มีกำหนดออกในระยะแรกเป็นรายปี ต่อมาเพื่อให้ข้อมูลทันสมัย จึงออกฉบับเพิ่มเติมเป็นราย 2 เดือน จนถึงปี ค.ศ. 1893 เขาได้ออกวารสารชื่อ Dun's Review (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น Business Month เพื่อเสนอข่าวสารด้านสินเชื่อ สภาวะธุรกิจ และความล้มเหลวในธุรกิจต่าง ๆ

สำหรับนักธุรกิจนั้น ข้อมูลที่จำเป็นแก่การปฏิบัติงาน นอกเหนือจากเรื่องภาวะธุรกิจ แนวโน้มธุรกิจ วิธีการปฏิบัติงาน เทคโนโลยีใหม่ ๆ การค้นพบทรัพยากรธรรมชาติ กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับแล้ว ข้อมูลอีกประเภทหนึ่งที่นักธุรกิจจะขาดไม่ได้ คือ ข้อมูลด้านสถิติ ซึ่งรัฐบาลอังกฤษเองได้ตระหนักถึงความจำเป็นของข้อมูลข่าวสารด้านนี้ กระทรวงการค้า ต่างประเทศ (Department of Overseas Trade) จึงออก Royal Statistical Society Journal ในปี ค.ศ. 1838 ที่ลอนดอน และเมื่อปี ค.ศ. 1821 ที่ประเทศ สหรัฐอเมริกา นายเซอร์เบิต ฮูเวอร์ (Herbert Hoover) เลขาธิการ กระทรวงพาณิชย์ ได้สนับสนุนให้ออกวารสารหลายรายการเพื่อให้ข่าวสารแก่นักธุรกิจ รายการที่มีชื่อเสียงแพร่หลาย ได้แก่ Surrey of Current Business หิมพ์ที่เมืองวอชิงตัน และยังออกฉบับเพิ่มเติม (Supplement) คือ Weekly Supplement โดยให้ข้อมูลสถิติทางเศรษฐกิจจากแหล่งข้อมูล ต่าง ๆ กัน ในช่วงนี้ วารสารที่ให้ข้อมูลด้านสถิติที่ดีหิมพ์ในประเทศอื่น ๆ ที่เด่นได้แก่ Economic Trends, Monthly Digest of Statistics ซึ่งออกในประเทศอังกฤษ The Canadian Statistical Review ของประเทศแคนาดา สำหรับประเทศญี่ปุ่นมี Economic Statistics and the Oriental Economist ประเทศอินเดียมี The Monthly Abstract of Statistics ประเทศบราซิลมี Boletim Estatístico ซึ่งหิมพ์ที่เมือง Rio de Janeiro

ครึ่งหลังศตวรรษที่ 19

ในช่วงเวลาดังแต่ครึ่งศตวรรษหลังของศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา อาจกล่าวได้ว่า มีวารสารเฉพาะสาขาทางธุรกิจเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในระยะปี ค.ศ. 1850-ปี ค.ศ. 1875 ซึ่งวารสารที่หิมพ์ในระยะนี้บางรายการยังคงหิมพ์อยู่จนปัจจุบันนี้ ดังเช่น

ปี ค.ศ. 1865 มีวารสาร Commercial and Financial Chronicle เป็นวารสารที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดหุ้น พันธบัตรรัฐบาล ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า ภาวะการเงินของประเทศ ภาวะธุรกิจและการค้าต่างประเทศ

ปี ค.ศ. 1882 มีวารสารชื่อ Factory Management and Maintenance และ Industrial Development and Manufactures Record

ปี ค.ศ. 1885 มี American Economic Review

ปี ค.ศ. 1886 มี Quarterly Journal of Economics ปี ค.ศ. 1892 มี Journal of Political Economy ปี ค.ศ. 1893 มี Dun's Review and Modern Industry ปี ค.ศ. 1894 มี AFL-CIO American Federationist

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในระบอบเศรษฐกิจหลังศตวรรษที่ 19 คือ มีการเปลี่ยนแปลงด้านผู้ผลิตวารสาร ซึ่งเดิมหน่วยราชการเป็นผู้ออกรวารสารเป็นส่วนใหญ่ ก็เริ่มมีผู้ผลิตวารสารที่ไม่ใช่เพียงเฉพาะหน่วยราชการเท่านั้น ซึ่งได้แก่ สมาคมอุตสาหกรรมและการค้า สำนักพิมพ์เพื่อการค้า สถาบันการศึกษาทางด้านบริหารธุรกิจ องค์การระหว่างประเทศ สถาบันการวิจัยทางธุรกิจ เป็นต้น

สมาคมอุตสาหกรรมและการค้า ส่วนมากออกข่าวสารด้านการค้าสถิติ ภาวะเศรษฐกิจของประเทศ บทความที่น่าสนใจแจกให้แก่สมาชิก สมาคมที่สำคัญ ได้แก่ สภาหอการค้า

สำนักพิมพ์เพื่อการค้า เป็นสถาบันหนึ่งที่จัดพิมพ์เรื่องที่น่าสนใจแก่นักธุรกิจและวงการอุตสาหกรรมเฉพาะด้าน วารสารที่ออกโดยสำนักพิมพ์เหล่านี้ มีขอบเขตเนื้อหากว้างขวาง สำนักพิมพ์ที่เด่นมาก คือ McGraw-Hill Book Company ซึ่งพิมพ์วารสารธุรกิจที่มีชื่อเสียงมาจนปัจจุบันนี้ คือ Business Week (เริ่มพิมพ์ ในปี ค.ศ. 1929), Nation's Business, U.S. News and World Report

สถาบันการศึกษาทางด้านบริหารธุรกิจ นับตั้งแต่มีการจัดตั้งสถาบันการศึกษาทางบริหารธุรกิจ สถาบันเหล่านี้ก็เริ่มออกรวารสารเผยแพร่ผลงานวิจัย บทความของนักวิชาการ ตัวอย่างเช่น ในปี ค.ศ. 1922 มี Harvard Business Review ปี ค.ศ. 1928 มี Journal of Business ปี ค.ศ. 1923-1951 มี London and Cambridge Economic Service Report on Current Economic Conditions ปี ค.ศ. 1949 มี Michigan Business Review

สถาบันการวิจัยทางธุรกิจ สถาบันที่มีชื่อเสียง เช่น National Industrial Conference Board แห่งเมืองนิวยอร์ก ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากบริษัทต่าง ๆ และนักธุรกิจ ได้ออกสิ่งพิมพ์พวกรายงานพิเศษ ซึ่งเป็นความรู้เชิงประสบการณ์พิมพ์แจกแก่สมาชิก วารสารที่ออกมี 2 รายการ ได้แก่ The Conference Board Record (เริ่มพิมพ์ที่เมืองนิวยอร์ก

ปี ค.ศ. 1944) และ The Conference Board Management Record (เริ่มพิมพ์
ปี ค.ศ. 1939)

นอกจากที่กล่าวมายังมีสมาคมทางวิชาการอีก เช่น ในปี ค.ศ. 1915 มีการจัดตั้ง
สมาคมการตลาดแห่งประเทศไทยสหรัฐอเมริกา (American Marketing Association)
ปี ค.ศ. 1916 มีการจัดตั้งสมาคมการบัญชีแห่งสหรัฐอเมริกา (American Accounting
of Association) ปี ค.ศ. 1919 มีสมาคมนักบัญชีแห่งชาติ (National Association
of Accountants) สมาคมต่าง ๆ เหล่านี้ โดยทั่วไป มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติ
งานทางด้านธุรกิจ จึงออกสิ่งพิมพ์ทางวิชาการเผยแพร่แก่สมาชิก ซึ่งมักออกมาในรูปวารสาร
และรายงานวิจัย

ศตวรรษที่ 20

โด널ด์ อี. ทอมป์สัน (Donald E. Thompson) (Thompson 1962: 360-373)
บรรณารักษ์ที่วิทยาลัย วาบซ (Wabash) ได้ทำการสำรวจวารสารด้านบริหารธุรกิจและ
เศรษฐศาสตร์ในช่วงปี ค.ศ. 1959 ในด้านปริมาณวารสาร ผู้ผลิต ลักษณะเนื้อหาและรูปแบบ
ของวารสาร ผู้เขียนบทความ กลุ่มผู้อ่าน จุดมุ่งหมายของการผลิตวารสาร พบว่ามีรายละเอียด
ดังกล่าวต่อไปนี้

1. ด้านปริมาณวารสาร

จากการศึกษาพบว่า จำนวนวารสารด้านบริหารธุรกิจมีมากขึ้นอย่างรวดเร็ว
จากจำนวนวารสารทั้งหมดประมาณ 7,000 รายการ เป็นวารสารด้านบริหารธุรกิจและ
เศรษฐศาสตร์ 1,690 รายการ ในจำนวนนี้ เป็นวารสารที่ตีพิมพ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา
จำนวน 896 รายการ ตีพิมพ์ในประเทศอื่น ๆ จำนวน 994 รายการ ซึ่งเนื้อหาในวารสาร
เมื่อพิจารณาสรุปรูปตามสาขาวิชาแล้ว พบว่า เป็นวารสารในสาขาการเงินการธนาคารมากที่สุด
รองลงไป เป็นวารสารที่มีเนื้อหาสาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาการบัญชี

2. ด้านผู้ผลิตวารสาร

ผู้ผลิตวารสารพบว่า แบ่งเป็นกลุ่ม ๆ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้

2.1 สำนักพิมพ์เพื่อการค้า ผลิตวารสารโดยมุ่งหวังผลกำไรตอบแทน

เช่น สำนักพิมพ์ McGraw-Hill, Dun and Bradstreet Publications, Forbes, Inc., ผู้ผลิตกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ผลิตวารสารธุรกิจมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยผลิตวารสารที่มีเนื้อหากระจายครอบคลุมสาขาวิชาด้านธุรกิจ ได้แก่ การบัญชี การโฆษณา เครื่องจักรกลอัตโนมัติ การเงินและการธนาคาร สหกรณ์ เศรษฐกิจ การประกันภัย การค้าระหว่างประเทศ การลงทุน แรงงานสัมพันธ์ การจัดการ การตลาด การบรรจุหีบห่อ การจัดซื้อ การบริหารบุคคล การประชาสัมพันธ์ การภาษีอากรและการขนส่ง ธุรกิจที่ดิน

2.2 สมาคมระดับประเทศ เช่น สมาคมนักการธนาคารแห่งสหรัฐอเมริกา

สมาคมการจัดการสินเชื่อแห่งชาติ สมาคมต่าง ๆ นี้ ผลิตวารสารที่มีเนื้อหากระจายครอบคลุมสาขาวิชาธุรกิจเหมือนกลุ่มสำนักพิมพ์เพื่อการค้า

2.3 มหาวิทยาลัยและวิทยาลัย วารสารที่ผลิตโดยกลุ่มนี้ มักมีเนื้อหาเรียง

ตามลำดับคือ ธุรกิจและอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ การจัดการ การลงทุนและการตลาด การบัญชี ธุรกิจที่ดิน

2.4 สมาคมระดับรัฐ ได้แก่ สมาคมธนาคารประจำรัฐ สมาคมอุตสาหกรรม

ประจำรัฐ เป็นต้น สมาคมนี้มักผลิตวารสารที่มีเนื้อหาเน้นหนักด้านการบัญชี การเงินธนาคาร การภาษีอากร สหกรณ์ การประชาสัมพันธ์ การขนส่ง การประกันภัย ธุรกิจที่ดิน

2.5 ธนาคาร ธนาคารนี้รวมทั้งธนาคารพาณิชย์และธนาคารของรัฐบาล

กลุ่มนี้มักจะผลิตวารสารที่มีเนื้อหาเฉพาะด้านการเงินธนาคาร ธุรกิจอุตสาหกรรม และการค้าระหว่างประเทศ

2.6 สภาหอการค้า วารสารที่ผลิตมักมีเนื้อหาเน้นหนักด้านธุรกิจอุตสาหกรรม

และการค้าระหว่างประเทศ

2.7 สมาคมประจำเมืองหรืออำเภอ กลุ่มนี้ผลิตวารสารธุรกิจน้อยมาก โดยมากที่ผลิตจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดซื้อและธุรกิจที่ดิน เป็นส่วนใหญ่

2.8 หน่วยราชการ วารสารที่ผลิตมีเนื้อหาเกี่ยวกับการประกันภัย ธุรกิจและอุตสาหกรรม แรงงานสัมพันธ์ เศรษฐกิจ การค้าระหว่างประเทศ สหกรณ์ การจัดการและการตลาด

2.9 สหภาพแรงงาน วารสารที่ผลิตเนื้อหาส่วนใหญ่เกี่ยวกับด้านแรงงานสัมพันธ์

2.10 ห้องสมุด ห้องสมุดเป็นกลุ่มผู้ผลิตวารสารธุรกิจอยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนมากจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับธุรกิจและอุตสาหกรรม

3. ด้านเนื้อหาวารสาร

จากการสำรวจพบว่า ส่วนมากมีเนื้อหาเกี่ยวกับ แรงงาน การบำรุงรักษาพืช สภาวะทางธุรกิจและเศรษฐกิจ เรื่องราวภายในองค์กร บริษัท สมาคม อุตสาหกรรมต่าง ๆ การธนาคาร สินเชื่อ การเงิน ตลาดหลักทรัพย์ เงินเดือน ค่าจ้าง สภาวะการทำงาน สหภาพแรงงาน เงินเพื่อ ราคาและรายได้ การบริโภคและผลผลิต การลงทุน แรงงานสัมพันธ์ ที่ดินและการภาษีอากร

นอกจากนี้ยังพบว่า เนื้อหาวารสารมักมีแนวโน้มไปในทิศทางที่แน่นอน เช่น AFL-CIO American Federationist มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาวะแรงงาน สหภาพแรงงาน Factory Management and Maintenance มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิต การวางแผน การประหยัดแรงงาน การควบคุมสินค้าคงคลัง Fortune มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติบริษัท อุตสาหกรรมและองค์กรต่าง ๆ ชีวิตประวัติบุคคล และบทความ 2 ถึง 3 เรื่องเกี่ยวกับธุรกิจทั่วไป

4. ด้านผู้เขียนบทความ

ผู้เขียนบทความส่วนมาก เป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย รองลงไป ตามลำดับได้แก่ กองบรรณาธิการ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ประจำบริษัท (ซึ่งมักไม่ระบุนามและ

ตำแหน่ง) เจ้าหน้าที่ประจำสหภาพแรงงาน นักเขียนอิสระ ที่ปรึกษาประจำบริษัท
นักเศรษฐศาสตร์ วิศวกร และเจ้าหน้าที่องค์กรต่าง ๆ

5. ด้านกลุ่มผู้อ่านและวัตถุประสงค์ในการจัดทำวารสาร

วารสารที่ผลิตออกมาในระยะนี้ มีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนและจัดทำเพื่อผู้อ่าน
เฉพาะกลุ่ม กล่าวคือ วารสารที่จัดทำโดยสำนักพิมพ์เพื่อการค้ามีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าและ
จัดทำเพื่อผู้อ่านที่เป็นนักธุรกิจ วารสารที่ผลิตโดยสมาคมต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อแจกแก่
สมาชิกสมาคมและห้องสมุด วารสารที่จัดทำโดยธนาคารนั้นออกมาเพื่อกลุ่มผู้อ่านที่เป็น
นักการธนาคาร นักธุรกิจ และห้องสมุด วารสารที่จัดทำโดยหน่วยราชการนั้นจัดทำเพื่อผู้อ่าน
ที่เป็นประชาชนทั่วไป วารสารที่จัดทำโดยสภาหอการค้ามีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมงาน
ของสภาหอการค้า ซึ่งผู้อ่านโดยทั่วไปคือประชาชนและผู้อยู่ในวงการอุตสาหกรรม วารสาร
ที่จัดทำโดยสหภาพแรงงานนั้นเพื่อสมาชิกสหภาพแรงงาน และวารสารที่จัดทำโดยมหาวิทยาลัย
และวิทยาลัยนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอผลงานทางวิชาการของอาจารย์และนักวิจัย เพื่อกลุ่ม
ผู้อ่านที่เป็นนักวิชาการและผู้ใช้ห้องสมุด

วารสารธุรกิจที่ตีพิมพ์ในสมัยนี้อาจกล่าวได้ว่า ส่วนใหญ่เป็นวารสารที่ผลิตให้
ให้แก่ผู้อ่านเฉพาะกลุ่มและไม่ได้มุ่งหวังผลกำไรตอบแทนมากนัก จากผลการวิจัยของทอมป์สัน
(Thompson 1962: 368) พบว่า ในจำนวนวารสารธุรกิจทั้งหมด 726 รายการ เป็นวารสาร
ที่ตีพิมพ์แก่ผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม และไม่ได้มุ่งหวังผลกำไร (Subsidized Publishing)
จำนวน 434 รายการ ที่เหลือจำนวน 292 รายการ เป็นวารสารที่ตีพิมพ์เพื่อผู้อ่านโดยทั่วไป
และหวังผลกำไรตอบแทนจากการผลิตวารสารนั้น (Commercial Publishing)

อย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่าวารสารธุรกิจที่ออกมามากมายในระยะนี้ จะเป็นลักษณะ
ไม่ได้มุ่งหวังผลกำไรมากกว่ามุ่งหวังผลกำไร แต่จากการสำรวจของ Audit Bureau of
Circulations ในปี ค.ศ. 1964 เดือนกันยายน พบว่า ในจำนวนวารสารที่ได้รับความนิยม
จากประชาชนทั่วไป มีวารสารธุรกิจเพียง 6 รายการเท่านั้น ที่ได้รับความนิยม เรียงตามลำดับ
คือ U.S. News and World Report, Nation's Business, Business Week,
Fortune และ Forbes ซึ่งวารสารดังกล่าวมาเกือบทั้งหมดเป็นวารสารที่ผลิตโดยมุ่งหวัง

ผลกำไรตอบแทน และวารสารเหล่านี้เป็นวารสารที่มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์มาก เพื่อจูงใจผู้อ่านและเพื่อป้องกันการขาดทุน

นอกจากลักษณะดังกล่าวมาข้างต้น ยังพบอีกว่า วารสารที่ออกโดยองค์กรต่างกัน จะออกวารสารที่มีเนื้อหาแตกต่างกันเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่หนึ่ง เป็นวารสารที่ออกโดยธนาคาร สมาคมต่าง ๆ หน่วยงานราชการ มหาวิทยาลัยและวิทยาลัย ซึ่งมักจะพิมพ์บทความที่เน้นหนักทางวิชาการ มีการแสดงผลการวิจัย หรืออภิปราย บางแห่งมีที่ลึกซึ้ง จัดเป็นวารสารประเภทวิชาการ (Scholarly Periodicals) ตัวอย่างวารสารประเภทนี้ เช่น Factory Management and Maintenance, Monthly Labor Review ประเภทที่สอง เป็นวารสารที่ออกโดยกลุ่มสหภาพการค้า กลุ่มสหภาพแรงงาน ซึ่งเนื้อหาวารสารไม่เน้นหนักวิชาการลึกซึ้งนัก บทความจะอ่านง่ายกว่า บางครั้งก็มีลักษณะของประเภทวิชาการ (Scholarly Periodical) ผสมผสานกันไป จัดเป็นวารสารประเภทยอดนิยม (Popular Periodical) ตัวอย่างวารสารประเภทนี้ เช่น Fortune, Nation's Business

แนวโน้มวารสารธุรกิจในต่างประเทศ

จากการเกิดปรากฏการณ์การเพิ่มทุนข่าวสารอย่างรวดเร็วนั้น ทำให้มีผลกระทบต่อนโยบายการผลิตวารสารด้านธุรกิจต่างประเทศเป็นอย่างมาก เพราะข่าวสารด้านธุรกิจที่อาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย ผลิตออกมานั้น มีทั้งที่มีคุณภาพทางวิชาการ และไม่มีคุณภาพทางวิชาการ ดังนั้นเพื่อให้วารสารได้ตีพิมพ์บทความที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ เชื่อถือจากผู้อ่าน และเพื่อผลกำไรในทางธุรกิจ บรรณาธิการจึงต้องมีการปรับปรุงนโยบายการพิมพ์บทความอยู่เสมอ ดังผลการวิจัยของ โมเยอร์และครอคเก็ต (R.Charles Moyer and John H. Crockett 1976: 489-495) ซึ่งทำการศึกษานโยบาย แนวโน้มของวารสารวิชาการธุรกิจภาษาต่างประเทศ จำนวน 58 รายการ เปรียบเทียบระหว่างปี ค.ศ. 1970 และ ค.ศ. 1974 โดยออกแบบสอบถามไปยังบรรณาธิการวารสารธุรกิจประมาณ 200 ราย พบว่ามีแนวโน้มที่น่าสนใจดังนี้ คือ

1. ด้านอัตราการยอมรับบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร

พบว่าอัตราการยอมรับบทความมีแนวโน้มลดลง โดยในปี ค.ศ. 1974 ลดลงเพียงร้อยละ 15.86 น้อยกว่า ปี ค.ศ. 1970 ซึ่งมีถึง ร้อยละ 23.18 นอกจากนี้ยังพบว่า

วารสารที่มีชื่อเสียงเป็นที่แพร่หลายมาก ๆ เช่น Harvard Business Review, Academy of Management Journal, Journal of Finance, Journal of Marketing มีอัตราการยอมรับไม่ลดลงจากเดิมมากนัก ในขณะที่วารสารวิชาการที่มีคุณภาพไม่อยู่ในอันดับหน้าหน้า มีอัตราการยอมรับลดลงมากขึ้นถึงร้อยละ 50 ขึ้นไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การเพิ่มทุนของข่าวสารอย่างรวดเร็ว นั้น มีผลอย่างมากต่อการปรับปรุงคุณภาพของวารสารวิชาการที่ยังไม่เป็นที่นิยมแพร่หลาย

2. ด้านอัตราระยะเวลาดำเนินการบทความ งานวิจัย

พบว่า ค่าเฉลี่ยระยะเวลาระหว่างผลงานวิจัยที่เสร็จสมบูรณ์ และการตีพิมพ์ผลงานวิจัยลงวารสารอยู่ในระยะเวลาประมาณ 8 ถึง 9 เดือน ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ต้องใช้นานมากขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ประสิทธิภาพการแพร่กระจายข่าวสารวิชาการลดลง เนื่องจากมีผลงานวิจัย บทความ ออกมามากขึ้น ซึ่งทำให้ต้องมีการคัดเลือกรับมากขึ้น

3. ด้านแนวปฏิบัติของบรรณาธิการ

จากการวิจัยสรุปแนวโน้มได้ว่า ต้นฉบับร่าง ที่ผู้เขียนเสนอมายังบรรณาธิการวารสารนั้น จะต้องส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ จากภายนอกวิจารณ์ก่อนถึงประมาณร้อยละ 75 ซึ่งกองบรรณาธิการวารสารจะมีแหล่งที่จะเป็นผู้วิเคราะห์และวิจารณ์ เสนอแนะเพื่อปรับปรุงข้อเขียนก่อนนำลงตีพิมพ์

4. ด้านอัตราค่าธรรมเนียมในการเสนอบทความต่อบรรณาธิการ

พบว่า ในระยะหลังจะมีการเก็บค่าธรรมเนียม การเสนอบทความด้วย ซึ่งมีอัตราตั้งแต่ 10 ถึง 30 เหรียญสหรัฐอเมริกา สาเหตุที่ต้องเก็บค่าธรรมเนียมเพื่อ

- (1) นำเงินไปใช้พิมพ์วารสารฉบับเพิ่มเติม (Supplement) ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการเพิ่มอัตราค่าสมาชิกบอกรับวารสาร
- (2) เพื่อนำไปเป็นค่าตอบแทนสำหรับผู้วิจารณ์บทความ
- (3) เพื่อนำเงินไปใช้ในการเพิ่มขนาดรูปเล่มวารสาร การเก็บค่าธรรมเนียมนี้มีผลดีเพราะจะทำให้มีการเสนอผลงานที่ดีมีคุณภาพ เป็นการประหยัดเวลาในการคัดเลือก และจะทำให้การแพร่กระจายข่าวสารรวดเร็วมากขึ้น

แนวน้ยม ของวารสารดังกล่าวมาข้างต้นสำหรับวารสารแต่ละรายการ
ดูตารางที่ 1 ประกอบได้ ตารางดังกล่าวจะมีประโยชน์ต่อนักวิชาการ นักวิจัย ในการตัดสินใจ
เลือกวารสารเพื่อเสนอบทความเผยแพร่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 อัตราการยอมรับและตีพิมพ์บทความในวารสารธุรกิจของต่างประเทศ

(1) Journal Name	(2) Average Review Time (weeks)		(3) Average Time from Acceptance to Publication (weeks)		(4) Acceptance Rates (%)		(5) Percent Sent to Outside Reviewers [Other than Editor(s)]	(6) Percent Returned with Written Critique	(7) Number of Sub-Missions 1974	(8) Number of Ac-ceptances 1974
	1970	1974	1970	1974	1970	1974				
Academy of Management Journal	5	6	13	26	25	22	100	67	328	73
Accounting Review	4	8	20	8	26	20	100	100	400	80
Administrative Science Quarterly	-	-	-	-	-	10	59	60	313	31
American Economic Review	-	-	-	-	14	17	-	-	723	125
American Journal of Economics and Sociology	-	3	-	52	-	18	25	100	200	36
American Journal of Psychology	-	-	-	-	-	33	95	100	-	-
American Sociological Review	18	-	-	-	18	9	100	80	629	58
Behavioral Science	-	-	-	-	-	14	75	65	-	-
Business and Public Affairs	-	4	-	26	-	58	100	85	19	11
Business and Society	6	22	12	5	50	20	90	25	75	15
Business Horizons	3	6	9	13	20	15	50	5	400	60
Columbia Journal of World Business	2	8	13	13	-	10	20	75	-	-
Econometrica	8	10	60	45	20	20	100	100	310	62
Economic Inquiry	-	11	13	30	-	16	40	99	1000	50
Financial Analysts Journal	6	26	26	8	14	17	90	90	292	50
Financial Management	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Growth and Change	-	11	-	33	-	16	99	100	200	32
Harvard Business Review	4	6	10	13	5	5	100	15	1400	75
Industrial and Labor Relations Review	2	13	18	39	20	17	50	88	199	33
Industrial Relations	6	6	26	21	10	10	100	100	250	25
Journal of Accountancy	4	-	14	-	20	20	-	50	250	50
Journal of Advertising Research	26	-	52	-	20	16	-	100	250	40
Journal of Applied Behavioral Science Quarterly	-	6	-	65	-	12	10	-	181	21
Journal of Applied Psychology	-	8	-	57	-	17	99	100	500	83

Journal of Business	11	-	26	-	-	13	70	90	200	25
Journal of Business Research	18	6	32	26	20	15	100	75	288	43
Journal of Economic Issues	4	10	16	13	-	10	30	100	160	10
Journal of Economic Literature	-	-	-	-	-	35	100	90	-	-
Journal of Finance	4	-	26	-	20	13	90	100	609	80
Journal of Financial and Quantitative Analysis	9	10	65	52	20	15	30	95	-	-
Journal of Human Resources	-	11	-	20	-	14	60	95	275	38
Journal of International Business Studies	4	4	17	13	20	10	15	90	75	8
Journal of Marketing	13	13	13	17	19	13	90	90	358	48
Journal of Marketing Research	10	-	28	-	40	20	100	80	300	60
Journal of Political Economy	8	8	42	30	7	-	80	100	-	-
Journal of Psychology	-	-	-	-	-	50	-	50	-	-
Journal of Quality Technology	-	17	-	24	-	30	90	95	-	-
Management Accounting	2	4	22	52	20	10	100	0	1250	123
Management Review	4	-	20	-	-	34	5	0	580	200
Management Science	6	-	12	-	33	26	100	100	514	133
Marquette Business Review	4	3	30	78	60	20	100	100	-	-
MSU Business Topics	6	8	16	13	20	-	100	0	-	-
Multivariate Behavioral Research	-	6	-	39	-	-	100	100	-	-
National Tax Journal	8	15	19	19	25	18	90	90	225	40
Operations Research	13	12	22	20	40	29	90	100	405	117
Personnel Administration	-	-	-	-	-	20	25	-	-	-
Psychometrika	-	22	-	28	-	23	100	99	130	30
Public Administration Review	-	13	-	39	-	16	85	98	251	39
Public Choice	-	3	-	12	-	25	20	10	100	25
Quarterly Journal of Economics	3	-	12	-	10	8	100	90	411	32
Review of Social Economy	12	-	26	-	15	21	90	90	78	17
Science and Society	-	6	-	44	-	26	100	95	197	52
Social Forces	-	-	-	-	-	11	98	99	449	48
Sociological Quarterly	-	-	-	-	-	8	95	-	258	20
Southern Economic Journal	4	-	26	-	10	10	100	100	500	50
Training and Development Journal	2	-	60	-	35	25	5	5	400	100
Summary Statistics										
All Journals Listed										
Mean	7.24	9.94	24.73	29.73	22.53	18.85	75.39		77.50	
Standard Deviation	5.45	5.59	15.02	18.0	12.29	9.96	32.17		32.81	
Common Listings only										
Mean	6.43	9.71	23.36	25.18	23.18	15.86				
Standard Deviation	4.11	5.75	14.98	18.12	12.36	5.85				

แหล่งที่มา :- R. Charles Moyer and John H. Gockett, "Academic Journals : Policies, Trends and Issues,"
Academy of Management Journal 19 (September 1976): 490-491.

- หมายเหตุ : (1) หมายถึง ชื่อวารสาร
- (2) หมายถึง เวลาเฉลี่ยในการอ่านเพื่อวิจารณ์
- (3) หมายถึง เวลาเฉลี่ยในการตีพิมพ์บทความ
- (4) หมายถึง อัตราการยอมรับบทความ
- (5) หมายถึง อัตราการส่งให้บุคคลภายนอกวิจารณ์
- (6) หมายถึง อัตราได้รับบทความวิจารณ์กลับคืน
- (7) หมายถึง จำนวนบทความที่เสนอยังกองบรรณาธิการ
- (8) หมายถึง จำนวนบทความที่ได้รับการยอมรับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วารสารหลักภาษาต่างประเทศของสาขาวิชาบริหารธุรกิจ

สืบเนื่องมาจากสาขาวิชาบริหารธุรกิจเป็นสาขาวิชาที่มีเนื้อหาวิชาเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา และยังคงแยกออกไปอีกหลายสาขาวิชา ซึ่งแต่ละสาขาวิชาก็ยังแตกย่อยลงไป เป็นเนื้อหาวิชาเฉพาะด้านอีก ประกอบกับงานวิจัยทางธุรกิจที่ต้องอาศัยข้อมูลประเภทวิชาการ และกึ่งวิชาการ ซึ่งอาจรวมถึงสิ่งพิมพ์สาขาวิชาอื่น ๆ เช่น จิตวิทยา เศรษฐศาสตร์ เข้าช่วยด้วย จึงทำให้สาขาวิชาบริหารธุรกิจและงานวิจัยทางธุรกิจมีขอบข่ายกว้างขวาง ด้วยลักษณะดังกล่าว นี้เอง วารสารหลักของสาขาวิชาบริหารธุรกิจสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัย จึงมีลักษณะแตกต่าง จากสาขาวิชาอื่น คือ ต้องมีลักษณะที่รักษาความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชาย่อย ๆ ในสาขาวิชา บริหารธุรกิจ กับความสัมพันธ์ระหว่างวารสารประเภทวิชาการและกึ่งวิชาการ (Rose 1983: 74)

เกี่ยวกับวารสารหลักของสาขาวิชาบริหารธุรกิจนี้ ได้เคยมีผู้ศึกษาและเสนอไว้บ้างแล้ว เท่าที่พบได้แก่ ลีออน ทрубกิน (Leone Trubkin) ซึ่งศึกษาเรื่อง Building a core collection of business and management periodicals: how database can help ในปี ค.ศ. 1982 นอกจาก ทрубกิน (Trubkin) แล้ว มี โรเบิร์ต เอฟ. โรส ศึกษาเรื่อง Identifying a core collection of business periodicals for academic libraries (Rose 1983: 73-87) เซอร์เบิร์ต เวบสเตอร์ จอห์นสัน เขียน ไว้ในหนังสือชื่อ How to use the business library (Johnson 1964: 26-34) ชาร์ลอต จอร์จ ศึกษาเรื่อง A Baker's dozen plus: management magazines for the serials librarian (Georgi 1934: 37-64) ริชาร์ด เจ บีเชลส์ เขียนไว้ในเรื่อง Indexes to business periodicals (Behles 1980: 9-16) และ ลอร์น่า เอ็ม แดเนียล (Lorna M. Daniells)*

* Lorna M. Daniells เขียนไว้ในหนังสือชื่อ Business Information Sources, Berkeley, CA: University of California Press, 1976. (Rose 1983: 73-87)

งานวิจัยดังกล่าวมาทั้งหมดที่น่าสนใจสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัย คือ ผลงานวิจัยของ โรเบิร์ต เอฟ โรส (Robert F. Rose) เพราะระบุว่าเป็นรายการวารสารสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัย และเสนอรายชื่อวารสารจำนวนมากครอบคลุมหลายสาขาวิชาบริหารธุรกิจ

โรส (Rose) ศึกษาหารายชื่อวารสารโดยหาความสัมพันธ์ระหว่างรายการในบรรณานุกรมวารสารธุรกิจ และฐานข้อมูล กับผลการวิเคราะห์การอ้างอิงวารสารธุรกิจ บรรณานุกรมวารสารธุรกิจที่นำมาศึกษา ได้แก่ Business Index, Business Periodicals Index และ F&S Index United States ฐานข้อมูล ได้แก่ ABI/INFORM วารสารที่นำมาวิเคราะห์การอ้างอิงวารสารธุรกิจ ได้แก่ The Social Sciences Citation Index Journal Reports ปี ค.ศ. 1981 รายชื่อวารสารที่จะได้มาเป็นวารสารหลักของสาขาวิชาบริหารธุรกิจต้องเป็นรายชื่อที่ได้รับการอ้างอิง ในจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนบรรณานุกรมทั้ง 3 รายการ รวมถึงฐานข้อมูลด้วย หรือจะต้องได้รับการอ้างอิงมากกว่าค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งที่ได้รับการอ้างอิงใน Social Sciences Citation Index Journal

ผลการศึกษาของโรส (Rose) ได้วารสารหลักสาขาวิชาบริหารธุรกิจจำนวน 331 รายการ แต่อย่างไรก็ตาม โรส กล่าวว่ายังมีอาจเป็นตัวแทนของสาขาวิชาย่อย ๆ ในสาขาวิชาบริหารธุรกิจได้ทั้งหมด ทั้งนี้เพราะการศึกษานี้ไม่ได้นำบรรณานุกรมวารสารธุรกิจเฉพาะวิชา มาศึกษาด้วย ถึงกระนั้นก็ยังคิดว่าน่าจะครอบคลุมสาขาวิชาบริหารธุรกิจ

รายชื่อวารสารหลักของสาขาวิชาบริหารธุรกิจสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยตามผลการศึกษาของ โรส (Rose) มีดังนี้

รายชื่อวารสาร	เนื้อหาวิชาของวารสาร	รายชื่อวารสาร	เนื้อหาวิชาของวารสาร
AREUEA Journal	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	Academy of Management Journal	การจัดการ (G,B)*
Academy of Management Review	การจัดการ (G,B)*	Accountancy	บัญชี
Accounting Review	บัญชี (J)*	Across the Board	บริหารธุรกิจทั่วไป (G)*
Administrative Management	การจัดการ (J,B)*	Administrative Science Quarterly	การจัดการ (G)*
Advertising Age	โฆษณา (J,B)*	American Business Law Journal	กฎหมายธุรกิจ
American Demographics	บริหารธุรกิจทั่วไป	American Economic Review	เศรษฐศาสตร์ (J)*
American Journal of Agricultural Economics	บริหารธุรกิจทั่วไป	American Journal of Small Business	บริหารธุรกิจขนาดย่อม
American Society for Information Science Journal	ระบบสารนิเทศ	Antitrust Law and Economics Review	กฎหมายธุรกิจ
Appraisal Journal	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	Association Management	การจัดการ
Automotive Industries	การค้าและสถิติ	Automotive News	การค้าและสถิติ
Aviation Week & Space Technology	การค้าและสถิติ	Bankers Magazine	การธนาคาร
Bank Marketing	การธนาคาร	Barrons	การเงินและการลงทุน
Bankers Monthly	การธนาคาร	Best's Review: Life-Health	ประกันภัย
Bell Journal of Economics	บริหารธุรกิจทั่วไป	Beverage World	การค้าและสถิติ
Best's Review: Property-Casualty	ประกันภัย	Brookings Papers on Economic Activity	เศรษฐศาสตร์
Black Enterprise	บริหารธุรกิจทั่วไป	Business (Atlanta)	บริหารธุรกิจทั่วไป
Bureaucrat	บริหารธุรกิจทั่วไป	Business and Society	บริหารธุรกิจทั่วไป
Business America	ธุรกิจระหว่างประเทศ (G)*		

รายชื่อวารสาร	เนื้อหาวิชาของวารสาร	รายชื่อวารสาร	เนื้อหาวิชาของวารสาร
Business and Society Review	บริหารธุรกิจทั่วไป (B)*	Business Economics	บริหารธุรกิจทั่วไป
Business Horizons	บริหารธุรกิจทั่วไป (B)*	Business Insurance	ประกันภัย
Business Law Review	กฎหมายธุรกิจ	Business Lawyer	กฎหมายธุรกิจ (B)*
Business Quarterly (Canada)	บริหารธุรกิจทั่วไป	Business Week	บริหารธุรกิจทั่วไป (J,G)*
CA Magazine	บัญชี	CLU Journal	ประกันภัย
CPA Journal	บัญชี	California Management Review	การจัดการ (B;G)*
Canadian Banker & ICB Review	การธนาคาร	Canadian Business	บริหารธุรกิจทั่วไป (J)*
Canadian Business Review	บริหารธุรกิจทั่วไป	Cashflow	การเงินและการลงทุน
Chain Store Age: Executives Ed.	การตลาด	Challenge	บริหารธุรกิจทั่วไป
Chemical and Engineering News	การค้าและสถิติ	Chemical Marketing Reporter	การค้าและสถิติ
Chemical Week	การค้าและสถิติ	Columbia Journal of World Business	ธุรกิจระหว่างประเทศ (B,G)*
Commodities: The Magazine of Entures Trading	การเงินและการลงทุน	Communications News	การค้าและสถิติ
Compensation Review	บริหารบุคคลและแรงงานสัมพันธ์	Computer Decisions	ระบบสารสนเทศ
Construction Review	การค้าและสถิติ	Credit and Financial Management	การเงินและการลงทุน (J)*
Data Communications	ระบบสารสนเทศ	Data Management	ระบบสารสนเทศ
Datamation	ระบบสารสนเทศ	Decision Sciences	วิจัยปฏิบัติการ
Direct Marketing	การตลาด	Distribution	การตลาด
Drug & Cosmetic Industry	การค้าและสถิติ	Dun's Business Month	บริหารธุรกิจทั่วไป (J)*

รายชื่อวารสาร	เนื้อหาวิชาของวารสาร	รายชื่อวารสาร	เนื้อหาวิชาของวารสาร
EEO Today	บริหารบุคคลและแรงงานสัมพันธ์	Economic Development and Cultural Change	บริหารธุรกิจทั่วไป
Economic Inquiry	เศรษฐศาสตร์	Economic Journal	เศรษฐศาสตร์ (J)*
Economic Outlook U.S.A.	บริหารธุรกิจทั่วไป	Economist	บริหารธุรกิจทั่วไป
Editor and Publisher	การค้าและสถิติ (J)*	Electrical World	การค้าและสถิติ
Electronic News	การค้าและสถิติ	Employee Benefit Plan Riview	บริหารบุคคลและแรงงานสัมพันธ์
Employee Benefits Journal	บริหารบุคคลและแรงงานสัมพันธ์	Engineering Economist	บริหารธุรกิจทั่วไป
Engineering News Record	การค้าและสถิติ	Euromoney	การเงินและการลงทุน
Executive	การจัดการ		
Federal Home Loan Bank Board Journal	การธนาคาร	Federal Reserve Bank of New York Quarterly Rev.	การค้าและสถิติ
Finance and Development	การเงินและการลงทุน	Financial Analysts Journal	การเงินและการลงทุน (B)*
Financial Executive	การเงินและการลงทุน (J)*	Financial Management	การเงินและการลงทุน
Financial World	การเงินและการลงทุน (J)*	Forbes	บริหารธุรกิจทั่วไป (B,G)*
Fortune	บริหารธุรกิจทั่วไป (G,J)*	Futurist	บริหารธุรกิจทั่วไป
Governmental Finance	บริหารธุรกิจทั่วไป		
Harvard Business Review	บริหารธุรกิจทั่วไป (G,J)*	Health Care Management Review	การบริหารบริการสุขภาพ
Health Services Research	การบริหารบริการสุขภาพ	Hospital Financial Management	การบริหารบริการสุขภาพ
Human Relations	บริหารธุรกิจทั่วไป	Human Resource Management	บริหารบุคคลและแรงงานสัมพันธ์

รายชื่อวารสาร	เนื้อหาวิชาของวารสาร	รายชื่อวารสาร	เนื้อหาวิชาของวารสาร
Inc.	บริหารธุรกิจขนาดย่อม	Industrial and Labor Relations Review	บริหารบุคคลและแรงงานสัมพันธ์ (
Industrial Distribution	การตลาด	Industrial Marketing	การตลาด (J)*
Industrial Marketing Management	การตลาด	Industrial Relations	บริหารบุคคลและแรงงานสัมพันธ์
Industrial Research and Development	บริหารธุรกิจทั่วไป	Industry Week	บริหารธุรกิจทั่วไป
Infosystems	ระบบสารสนเทศ	Inquiry	การบริหารบริการสุขภาพ
Institutional Investor	การเงินและการลงทุน	Interavia	การค้าและสถิติ
Interfaces	ระบบสารสนเทศ	Internal Auditor	บัญชี
International Economic Review	เศรษฐศาสตร์	International Labour Review	บริหารบุคคลและแรงงานสัมพันธ์ (
International Monetary Fund Staff Papers	การเงินและการลงทุน	International Trade Forum	ธุรกิจระหว่างประเทศ
International Management	ธุรกิจระหว่างประเทศ (G)*	Iron Age	การค้าและสถิติ
Journal of Accountancy	บัญชี (J)*	Journal of Accounting Auditing and Finance	บัญชี
Journal of Accounting Research	บัญชี (B)*	Journal of Advertising	โฆษณา
Journal of Advertising Research	โฆษณา (B)*	Journal of Applied Behavioral Science	การจัดการ
Journal of Applied Management	การจัดการ	Journal of Applied Psychology	บริหารธุรกิจทั่วไป
Journal of Bank Research	การธนาคาร	Journal of Banking and Finance	การธนาคาร
Journal of Business	บริหารธุรกิจทั่วไป (G,J)*	Journal of Business Communication	การจัดการ
Journal of Business Finance and Accounting	บัญชี	Journal of Business Research	บริหารธุรกิจทั่วไป

รายชื่อวารสาร	เนื้อหาวิชาของวารสาร	รายชื่อวารสาร	เนื้อหาวิชาของวารสาร
Journal of Business Strategy	การจัดการ	Journal of Commercial Bank Lending	การธนาคาร
Journal of Common Market Studies	ธุรกิจระหว่างประเทศ	Journal of Consumer Affairs	การตลาด
Journal of Consumer Research	การตลาด	Journal of Contemporary Business	บริหารธุรกิจทั่วไป
Journal of Developing Areas	ธุรกิจระหว่างประเทศ	Journal of Economic Issues	เศรษฐศาสตร์
Journal of Economic Literature	เศรษฐศาสตร์	Journal of Economic and Business	บริหารธุรกิจทั่วไป
Journal of Finance	การเงินและการลงทุน	Journal of Financial and Quantitative Analysis	การเงินและการลงทุน
Journal of Financial Economics	เศรษฐศาสตร์	Journal of Human Resources	บริหารบุคคลและแรงงานสัมพันธ์ (E)
Journal of Industrial Economics	เศรษฐศาสตร์	Journal of International Business Studies	ธุรกิจระหว่างประเทศ
Journal of International Economics	เศรษฐศาสตร์	Journal of Law and Economics	เศรษฐศาสตร์
Journal of Management	การจัดการ	Journal of Management Studies	การจัดการ (B,G)*
Journal of Marketing	การตลาด (J)*	Journal of Marketing Research	การตลาด
Journal of Monetary Economics	เศรษฐศาสตร์	Journal of Money Credit and Banking	การธนาคาร
Journal of Political Economy	เศรษฐศาสตร์ (J)*	Journal of Portfolio Management	การเงินและการลงทุน
Journal of Property Management	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	Journal of Public Economics	เศรษฐศาสตร์
Journal of Purchasing & Materials Management	การจัดซื้อ	Journal of Regional Science	บริหารธุรกิจทั่วไป
Journal of Retail Banking	การธนาคาร	Journal of Retailing	การตลาด (J)*
Journal of Risk and Insurance	การประกันภัย	Journal of Small Business Management	บริหารธุรกิจขนาดย่อม (B)*
Journal of Systems Management	ระบบสารสนเทศ (G)*	Journal of Taxation	ภาษีอากร

รายชื่อวารสาร	เนื้อหาวิชาของวารสาร	รายชื่อวารสาร	เนื้อหาวิชาของวารสาร
Journal of the Operational Research Society	วิจัยปฏิบัติการ	Journal of Urban Economics	เศรษฐศาสตร์
Journal of World Trade Law	ธุรกิจระหว่างประเทศ	Land Economics	เศรษฐศาสตร์
Labor Law Journal	กฎหมายธุรกิจ	Management Accounting	บัญชี (J)*
Long Range Planning	การจัดการ	Management International Review	การจัดการ (B)*
Magazine of Bank Administration	การธนาคาร	Management Today	การจัดการ (G)*
Management Decision	วิจัยปฏิบัติการ	Managerial Planning	การจัดการ
Management Science	วิจัยปฏิบัติการ (B,G)*	Marketing & Media Decisions	การตลาด
Management World	การจัดการ	Marketing News	การตลาด
Manchestor School of Economic and Social Studies	เศรษฐศาสตร์	Merchandising	การตลาด
Marketing Communications	การตลาด	Milbank Memorial Fund Quarterly/ Health and Society	การบริหารบริการสุขภาพ
Marketing Times	การตลาด	Modern Office Procedures	บริหารธุรกิจทั่วไป (J)*
Mergers and Acquisitions	บริหารธุรกิจทั่วไป	Monthly Labor Review	การค้าและสถิติ (G,J)*
Mini-Micro Systems	ระบบสารสนเทศ		
Money	บริหารธุรกิจทั่วไป		
Mortgage Banker	การธนาคาร		

รายชื่อวารสาร	เนื้อหาวิชาของวารสาร	รายชื่อวารสาร	เนื้อหาวิชาของวารสาร
National Institute Economic Review	บริหารธุรกิจ	National Petroleum News	การค้าและสถิติ
National Public Accountant	บัญชี	National Real Estate Investor	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์
National Tax Journal	ภาษีอากร	National Underwriter: Life-Health	ประกันภัย (J)*
National Underwriter: Property-Casualty	ประกันภัย	Nationa's Business	บริหารธุรกิจทั่วไป (G,J)*
OECD Observer Office	ธุรกิจระหว่างประเทศ	Occupational Hazards	บริหารธุรกิจทั่วไป
Omega	บริหารธุรกิจทั่วไป (J)*	Oil and Gas Journal	การค้าและสถิติ
Operations Research	วิจัยปฏิบัติการ	Online	ระบบสารสนเทศ
Organizational Dynamics	วิจัยปฏิบัติการ	Organizational Behavior and Human Performance	การจัดการ
Paper Trade Journal	การจัดการ	Pension and Investment Age	การเงินและการลงทุน
Pension World	การค้าและสถิติ	Personnel Administrator	บริหารบุคคลและแรงงานสัมพันธ์
Personnel Journal	การเงินและการลงทุน	Personnel Management	บริหารบุคคลและแรงงานสัมพันธ์
Personnel Psychology	บริหารบุคคลและแรงงานสัมพันธ์ (J,G)*	Petroleum Economist	การค้าและสถิติ
Planning Review	บริหารบุคคลและแรงงานสัมพันธ์	Plastics World	การค้าและสถิติ
Practical Accountant	การจัดการ	Product Marketing	การค้าและสถิติ
Progressive Grocer	บัญชี	Public Opinion Quarterly	บริหารธุรกิจทั่วไป
Public Personnel Management	การค้าและสถิติ	Public Relations Journal	ประชาสัมพันธ์
Public Relations Quarterly	บริหารบุคคลและแรงงานสัมพันธ์	Public Relations Review	ประชาสัมพันธ์

รายชื่อวารสาร	เนื้อหาวิชาของวารสาร	รายชื่อวารสาร	เนื้อหาวิชาของวารสาร
Public Utilities Fortnightly	การค้าและสถิติ	Publishers Weekly	การค้าและสถิติ
Pulp and Paper	การค้าและสถิติ	Purchasing	การจัดซื้อ (J)*
Quarterly Journal of Economics	เศรษฐศาสตร์ (J)*	Quarterly Review of Economics and Business	บริหารธุรกิจทั่วไป
Quick Frozen Foods	การค้าและสถิติ		
Railway Age	การค้าและสถิติ (J)*	Real Estate Appraiser and Analyst Regulation	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์
Real Estate Review	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	Review of Business and Economic Research	บริหารธุรกิจทั่วไป
Research Management	การจัดการ	Risk Management	ประกันภัย
Review of Economics and Statistics	บริหารธุรกิจทั่วไป	SAM Advanced Management Journal	การจัดการ (G)*
Sales & Marketing Management	การตลาด (J)*	Savings Bank Journal	การธนาคาร
Savings and Loan News	การธนาคาร	Sloan Management Review	การจัดการ (G)*
Security Management	บริหารธุรกิจทั่วไป	Social Security Bulletin	บริหารธุรกิจทั่วไป
Small Business Report	บริหารธุรกิจขนาดย่อม	Strategic Management Journal	การจัดการ
Southern Economic Journal	เศรษฐศาสตร์ (J)*	Supervisory Management	การจัดการ (G)*
Supervision	การจัดการ (J)*		
Survey of Current Business	การค้าและสถิติ (G)*		

รายชื่อวารสาร	เนื้อหาวิชาของวารสาร	รายชื่อวารสาร	เนื้อหาวิชาของวารสาร
Tax Law Review	ภาษีอากร	Tax Review	ภาษีอากร
Technological Forecasting and Social Change	บริหารธุรกิจทั่วไป	Technology Review	การค้าและสถิติ
Telecommunications	การค้าและสถิติ	Telegraphy	การค้าและสถิติ
Textile Industries	การค้าและสถิติ	Textile World	การค้าและสถิติ
Traffic Management	บริหารธุรกิจทั่วไป	Training	การจัดการ
Training & Development Journal	การจัดการ	Trusts and Estates	การเงินและการลงทุน
United States Banker	การธนาคาร		
Wall Street Journal	การเงินและการลงทุน	Wharton Magazine (หยุดพิมพ์ปี ค.ศ. 1983)	บริหารธุรกิจทั่วไป (G)*
World Development	ธุรกิจระหว่างประเทศ	World Oil	การค้าและสถิติ

- *E หมายถึง รายการวารสารนั้นตรงกับข้อเสนอของ Richard J. Behles
 G หมายถึง รายการวารสารนั้นตรงกับข้อเสนอของ Charlotte Georgi
 J หมายถึง รายการวารสารนั้นตรงกับข้อเสนอของ Herbert Webster Johnson

แหล่งที่มา :- Robert F. Rose, "Identifying a Core Collection of Business Periodicals for Academic Libraries,"
Collection Management 51 (Spring/Summer 1983): 77-82.

รายชื่อที่ ไรส (Rose) เสนอไว้ แยกตามสาขาวิชาได้ดังนี้

วารสารธุรกิจ	จำนวน	ร้อยละของวารสาร ธุรกิจทั้งหมด
สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร	58	20.71
การเงินและการลงทุน	(19)	
ธนาคาร	(15)	
ธุรกิจระหว่างประเทศ	(10)	
ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	(8)	
ประกันภัย	(8)	
สาขาวิชาการบริหารบุคคล	50	17.86
การจัดการ	(29)	
บริหารบุคคลและแรงงานสัมพันธ์	(14)	
บริหารธุรกิจขนาดย่อม	(4)	
ประชาสัมพันธ์	(3)	
สาขาวิชาการตลาด	22	7.86
โฆษณา	(3)	
การจัดซื้อ	(2)	
การตลาด	(17)	
สาขาวิชาการบัญชี	26	9.29
บัญชี	(12)	
ภาษีอากร	(4)	
ระบบสารนิเทศ	(10)	
สาขาวิชาการบริหารธุรกิจทั่วไป	99	35.36
กฎหมายธุรกิจ	(5)	
การค้าและสถิติ	(37)	
การบริหารบริการสุขภาพ	(5)	
บริหารธุรกิจทั่วไป	(52)	
สาขาวิชาอื่น ๆ	19	6.79
เศรษฐศาสตร์	(19)	
สาขาวิชาบริหารอุตสาหกรรม	6	2.14
วิจัยปฏิบัติการ	(6)	
รวม	280	100

หมายเหตุ การจัดสาขาวิชาของวารสาร จัดตามหลักสูตรการเรียนการสอนของ คณะพาณิชย์ฯ ม.ธ. ปีการศึกษา 2530

รายชื่อวารสารที่ได้จากการศึกษาของ โรส (Rose) นั้น ส่วนมากเป็นรายชื่อเดียวกับที่ บีเฮลส์ (Behles 1980: 9-16) จอร์จี้ (Georgi 1984: 37-64) จอห์นสัน (Johnson 1964: 26-34) เสนอไว้ มีเพียงบางรายการที่บุคคลทั้งสามเสนอไว้ไม่ตรงกับ โรส (Rose) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นวารสารในสาขาวิชาย่อย ๆ ซึ่งโรส (Rose) ไม่ได้นำตรรกะนี้เฉพาะสาขาวิชาย่อย ๆ มาศึกษาด้วย รายการวารสารที่ไม่ปรากฏในงานวิจัยของ โรส (Rose) แยกตามผู้เสนอได้ดังนี้

วารสารที่ เซอร์เบิร์ต เวบสเตอร์ จอห์นสัน (Herbert Webster Johnson) เสนอได้แก่ Accountant's Digest (บัญชี) Advertising and Sales Promotion (โฆษณา) Airlift (ขนส่ง) American Federationist (แรงงานสัมพันธ์) Banking (การธนาคาร) Barron's (การเงิน) Best's Insurance News (ประกันภัย) Burroughs Clearing House (การเงิน) Commercial and Financial Chronicle (การเงิน) The Credit World (การค้าปลีก) Department Store Economist (การค้าปลีก) Factory (อุตสาหกรรม) Federal Reserve Bulletin (การเงิน) Insurance Field (ประกันภัย) Insurance Index (ประกันภัย) Labor (แรงงานสัมพันธ์) Labour Gazette (แรงงานสัมพันธ์) Magazine of Wall Street (การเงิน) Markets of American (โฆษณา) Media/Scope (โฆษณา) Mill and Factory (อุตสาหกรรม) Monetary Times (การเงิน) National City Bank Monthly Bulletin (การเงิน) The New York Certified Public Accountant (บัญชี) Office Appliance (การจัดการสำนักงาน) Personnel (บริหารบุคคล) Personnel Administrator (บริหารบุคคล) Stores (การค้าปลีก)

วารสารที่ ริชาร์ด เจ บีเฮลส์ (Richard J. Behles) เสนอไว้ได้แก่ Commercial & Financial Chronicle (การเงิน) Journal of Economic Development (บริหารธุรกิจทั่วไป) Personnel (บริหารบุคคล)

วารสารที่ ชาร์ลอตต์ จอร์จี้ (Charlotte Georgi) เสนอไว้ได้แก่ Boardroom Reports (บริหารธุรกิจทั่วไป) Personnel (บริหารบุคคล)

จากรายการวารสารดังกล่าวมา จะพบว่าบางรายการที่มีผู้เสนอไว้ตรงกัน 2 คน บางรายการมีผู้เสนอไว้ตรงกัน 3 คน ซึ่งต่อไปนี้ผู้เขียนขอเสนอรายการที่มีผู้เสนอไว้ตรงกัน 3 คน

Academy of Management Journal

เป็นวารสารราย 3 เดือน ออกตั้งแต่ปี ค.ศ. 1958 โดย Academy of Management, Mississippi State University มีเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการ การปฏิบัติ พฤติกรรมองค์การ บริหารบุคคล การสื่อสารในองค์การ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการ โดยเน้นหนักด้านงานวิจัย เหมาะสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ (Georgi 1984: 59; Behles 1980: 11)

Academy of Management Review

เป็นวารสารราย 3 เดือน ออกโดย Academy of Management, Mississippi State University เน้นหนักในด้านแนวความคิดใหม่ ๆ ในวงการจัดการ บทความจึงไม่ยาวนัก ส่วนมากไม่เกิน 10 หน้า (Georgi 1984: 59; Behles 1980: 11)

Administrative Management

เป็นวารสารรายเดือน ออกตั้งแต่ปี ค.ศ. 1940 โดย Geyer-Mc Allister, Inc., เสนอบทความด้านการจัดการธุรกิจทั่วไป ซึ่งเหมาะกับผู้บริหารระดับกลางขึ้นไป บทความเน้นหนักด้านการบริหารสำนักงาน การประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ นอกนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเงินการลงทุน ธุรกิจทั่วไป ธุรกิจระหว่างประเทศ (Behles 1980: 12) และลงข่าวกิจกรรมของ National Office Management Association ด้วย (Johnson 1964: 32)

Advertising Age

วารสารรายสัปดาห์ ให้ข่าวสาร การโฆษณา โดยเน้นที่สถิติ ข่าวสาร ผลิตภัณฑ์ใหม่ในตลาด มีบทความประกอบบ้าง แต่ส่วนใหญ่เน้นหนักด้านระเบียบ กฎหมายที่น่าสนใจ มีส่วนที่สอนในเล่ม เป็นเรื่องเด่นประจำฉบับเล่มละเรื่อง (Behles 1980: 14)

Fortune

วารสารรายเดือน ออกโดย Time, Inc., Chicago วารสารรายการนี้ จอร์จ (Georgi) เห็นว่า ห้องสมุดธุรกิจทุกระดับทุกประเภทจำเป็นต้องมีไว้ ให้ความรู้เกี่ยวกับบริษัท และปัญหาธุรกิจในปัจจุบัน (Georgi 1984: 60)

Harvard Business Review

วารสารราย 2 เดือน ออกโดย Harvard Business School ซึ่ง จอร์จ (Georgi) เห็นว่าควรมีไว้ในห้องสมุด เสนอบทความทุกด้านที่เกี่ยวกับธุรกิจ ผู้อ่านส่วนมากจัดเป็นวารสารธุรกิจที่ดีที่สุด (Johnson 1964: 28)

Journal of Business

วารสารราย 3 เดือน พิมพ์โดยมหาวิทยาลัยชิคาโก เสนอบทความวิชาการด้านบริหารธุรกิจทั่วไป ที่ควรจัดหาเข้าห้องสมุด

Journal of Management Studies

เป็นวารสารที่ออกโดย Basil Blackwell Publisher, Ltd. เสนอบทความโดยเน้นหนักในทฤษฎีด้านการจัดองค์การและการปฏิบัติในด้านการจัดการ ระยะเวลาเริ่มมีค่านงบประมาณรัฐบาล การโฆษณา การบริหารแบบมีส่วนร่วม เหมาะสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาโท

Management Science

วารสารรายเดือน ออกโดย Institute of Management Sciences เน้นหนักในด้านการวิจัยปฏิบัติการ โดยใช้โมเดลทางคณิตศาสตร์มาประยุกต์กับทฤษฎีและสถานการณ์ที่แท้จริง

Monthly Labor Review

เป็นวารสารที่ออกโดยหน่วยราชการ ซึ่ง จอร์จ (Georgi) เห็นว่าควรมีไว้ในห้องสมุด มีเนื้อหาเกี่ยวกับแรงงาน

Nation's Business

เป็นวารสารที่ออกโดยสภาหอการค้าอเมริกัน (Chamber of Commerce of the United States, Washington, D.C) มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองและภาวะธุรกิจที่น่าสนใจ ซึ่งห้องสมุดควรจัดหาไว้

Personnel Journal

วารสารรายเดือน ออกโดย A.C. Croft, Inc. ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1922
เสนอบทความด้านการจัดการและแรงงานสัมพันธ์ เขียนโดยนักธุรกิจ อาจารย์มหาวิทยาลัย
และข้าราชการ (Georgi 1984: 62)

บรรณานุกรมวารสารธุรกิจต่างประเทศ

เครื่องมือช่วยค้นเรื่องจากวารสารธุรกิจต่างประเทศที่น่าสนใจมีดังต่อไปนี้

Business Index จัดพิมพ์ในปี ค.ศ. 1979 โดย The Information Access Corporation, 404 Sixth Avenue, Menlo Park, California 94025 เป็นบรรณานุกรมวารสารที่ครอบคลุมเนื้อหาในสาขาวิชาธุรกิจ และที่เกี่ยวข้องรวมถึงอุตสาหกรรมด้วย และยังมีรวบรวมบทความในภาคธุรกิจของ Wall Street Journal และ New York Times ไว้ย่อๆ ครบถ้วน มีการจัดทำในรูปแบบไมโครฟิล์ม ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1969 (Georgi 1984: 63) จากการศึกษาของ โรเบิร์ต เอฟ. โรส (Rose 1983: 75,83) พบว่าเป็นบรรณานุกรมหลักสาขาบริหารธุรกิจที่สมบูรณ์มากที่สุด โดยมีถึงร้อยละ 97 แต่มีข้อเสียคือ รวบรวมข้อมูลจาก Management Contents Database ไว้ด้วย จึงทำให้บรรณานุกรมเน้นหนักไปด้านการจัดการมาก แต่อย่างไรก็ตาม บีเฮลส์ (Behles) กล่าวว่า จัดเป็นคู่มือในการคัดเลือกวารสารธุรกิจได้ เช่นเดียวกับ Business Periodical Index (Behles: 1981: 60)

Business Periodicals Index จัดพิมพ์โดย H.W. Wilson ในปี ค.ศ. 1958 (Georgi 1984: 63) กำหนดออกรายเดือน ยกเว้นเดือนกรกฎาคม สิ้นปีที่ออกมีฉบับรวมเล่มตลอดปี เน้นหนักเกี่ยวกับเรื่องบัญชี โฆษณา การธนาคารการเงิน ประกันภัย ธุรกิจทั่วไป แรงงาน การบริหาร การตลาดและการจัดซื้อ การบริหารรัฐกิจ การภาษีอากร ธุรกิจอุตสาหกรรมเฉพาะด้าน จากการศึกษาของ โรเบิร์ต เอฟ. โรส (Rose: 1983: 73-87) พบว่า เป็นบรรณานุกรมที่มีเนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชาบริหารธุรกิจมากกว่า Business Index แต่มีบรรณานุกรมหลักสาขาบริหารธุรกิจ เพียงร้อยละ 84 นอกจากนี้ยังมีบรรณานุกรมวารสารบางชื่อเรื่องที่ไม่สำคัญ ซึ่งไม่ปรากฏในฐานข้อมูลและบรรณานุกรมวารสารอื่น ๆ อีกร้อยละ 8 โรส (Rose) จึงจัดให้เป็นบรรณานุกรมด้านธุรกิจที่สำคัญกว่าบรรณานุกรมรายการอื่น ซึ่งสัมพันธ์

กับค่ากล่าวของ ริชาร์ด เจ บีเฮลส์ ที่ว่า Business Periodicals Index จัดเป็นคู่มือในการเลือกวารสารธุรกิจที่ดีที่สุด (Behles 1981: 60)

F & S Index United States เป็นบรรณานุกรมวารสารเกี่ยวกับบริษัทอุตสาหกรรมต่าง ๆ รวมถึงสถานการณ์ทางเศรษฐกิจปัจจุบัน ถึงแม้ว่าอัตราของวารสารหลักสาขาบริหารธุรกิจจะน้อยกว่าบรรณานุกรมรายการอื่น ๆ แต่จากการที่มีสิ่งพิมพ์วิชาการประเภทอื่น ๆ ที่มีคุณค่าแก่การวิจัยทางธุรกิจรวมอยู่มากพอสมควร จึงจัดว่าเป็นเครื่องมือค้นคว้าที่สำคัญในทางธุรกิจ (Rose 1983: 75,84)

Business Publications Index and Abstracts จัดพิมพ์โดย Gale Research Company พิมพ์แยกเล่มระหว่างบรรณานุกรมและสาระสังเขป โดยทั้ง 2 ประเภทมีกำหนดออกเป็นรายเดือน บางฉบับจะมี Subject & Author Citation ด้วย (Georgi 1984: 64) วิธีการค้นบรรณานุกรม ค้นได้จากบรรณานุกรมเรื่องและผู้แต่ง (Johnson 1964: 26) สัปดาห์ที่ออก ทั้งบรรณานุกรมและสาระสังเขปจะมีฉบับรวมเล่ม

Management Contents จัดพิมพ์ในปี ค.ศ. 1976 กำหนดออกรายปักษ์ เป็นสารบัญชวารสารฉบับล่าสุดของวารสารด้านการจัดการ ทุก ๆ 4 ฉบับ จะมีรายชื่อวารสารธุรกิจที่ออกใหม่ นอกจากวารสารยังรวมสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ รายงาน สาระสังเขป และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย (Georgi 1984: 63)

ABI/INFORM Database ฐานข้อมูลด้านบริหารธุรกิจที่ให้สาระสังเขปบทความในวารสารด้านธุรกิจเกือบ 700 รายการ ปัจจุบันมีบริการในรูปแบบของ CD-ROM โดยสามารถขอรับเป็นสมาชิกเป็นรายปี และฐานข้อมูลนี้มีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยทุก 2 เดือน (ABI/INFORM Ondisc.)

วารสารธุรกิจในประเทศไทย

ครุณี หิรัญรักษ์ (ครุณี 2522: 47-48) ได้ทำการสำรวจแนวโน้มวารสารของไทยพบว่า วารสารที่มีวางจำหน่ายในตลาดเมืองไทยขณะนี้แบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1. วารสารเพื่อความบันเทิง เป็นวารสารที่มุ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านอย่างแท้จริง บรรจุเนื้อหาสาระหลายหลายประการ เป็นเรื่องที่น่าสนใจและชอบอ่าน นอกจากความบันเทิงเรีงรมย์แล้ว ยังแทรกเนื้อหาที่เป็นสาระประโยชน์แก่ผู้อ่าน กระตุ้นความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ ตัวอย่างวารสารในกลุ่มนี้ เช่น ขวัญเรือน สกฤตไทย

2. วารสารข่าว เป็นวารสารที่วิเคราะห์ข่าว ให้ความรู้ ความเข้าใจในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งภายนอกและภายในประเทศ วารสารประเภทนี้จะพยายามเสนอและรวบรวมเหตุการณ์เรื่องราวที่เกิดขึ้นอย่างละเอียด ทุกแง่ทุกมุม จากการวิเคราะห์และวิจารณ์ของผู้เขียน ที่มีความคิดในแต่ละด้าน เช่น ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ตัวอย่างวารสารในกลุ่มนี้ เช่น ข่าวพิเศษ

3. วารสารธุรกิจ เป็นวารสารที่มุ่งทางด้านธุรกิจ อุตสาหกรรมและอาชีพ ในแต่ละสาขาวิชาของบริหารธุรกิจ ผู้อ่านส่วนใหญ่มักได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับวงการธุรกิจ ซึ่งมักได้แก่ พ่อค้า นักการลงทุน และนักธุรกิจ จึงจัดว่าเป็นวารสารที่มุ่งเฉพาะกลุ่ม ทำให้มียอดจำหน่ายวารสารไม่สูงเท่าวารสารเพื่อความบันเทิง

วารสารธุรกิจ เริ่มมีบทบาทมากขึ้นในระยะเวลา 3 ถึง 4 ปีมานี้เอง (กระต่ายแหง: ภาวะวิกฤตคนทำหนังสือ 2530: 11) ดังจะเห็นได้จากมีวารสารแนวธุรกิจเกิดขึ้นมาใหม่ ๆ หลายฉบับ จนมีข้อสงสัยว่า ทำไมจึงมีออกมามากมาย ขณะที่ย้อนหลังกลับไป 10 ปีก่อนเกือบจะไม่มีคนสนใจอ่านเลย ซึ่ง สมใจ วิริยะบัณฑิตกุล (2530: 99-100) กล่าวว่ามีผู้สรุปวิเคราะห์ถึงสาเหตุดังกล่าวว่า เป็นเพราะสังคมธุรกิจเติบโตอย่างรวดเร็ว ธุรกิจกลายเป็นหลังขับเคลื่อนที่สำคัญของสังคม โดยเฉพาะเมื่อ 2-3 ปีก่อน เกิดวิกฤตการณ์สถาบันการเงินธุรกิจต่าง ๆ ล้มระเนระนาด ผู้คนอยากรู้ อยากเห็นถึงความเป็นไปของสังคมธุรกิจ จึงเกิดวารสารในแนวธุรกิจขึ้นมาหลายฉบับ ดังจะเห็นได้ว่า ปัจจุบันหนังสือพิมพ์รายวันทุกฉบับมีหน้า "ธุรกิจ-เศรษฐกิจ" ของตัวเอง ซึ่งปรากฏการณ์นี้เป็นเครื่องชี้ได้อย่างดีถึงความเรียกร้องต้องการที่จะรับรู้ข้อมูล ข่าวสารด้านนี้ของคนทั่วไป แต่อย่างไรก็ดี สมใจ วิริยะบัณฑิตกุล แสดงความเห็นเห็นว่า แนวที่จะอยู่ในความสนใจของคนส่วนมากคงจะเป็นเรื่องที่เน้นประสบการณ์การบริหารของไทยเอง เป็นกรณีศึกษาของประเทศไทยมากกว่าต่างประเทศ

จากการสำรวจเกี่ยวกับสถานภาพของหนังสือพิมพ์ และวารสารในสายตาของนักประชาสัมพันธ์ในกรุงเทพมหานคร โดย รุ่งดาว ไชย์หาญ, สว่างวรรณ สาลีฟา และดุขมิ จันทรสุตาพรรณ (รุ่งดาว 2527; 80) พบว่า วารสารประเภทธุรกิจ ปัจจุบันมีสถานภาพที่ดี มีความน่าเชื่อถือ จนกระทั่งนักประชาสัมพันธ์ต่างก็เลือกใช้เป็นสื่อประเภทหนึ่งในการเผยแพร่ข่าวสารของหน่วยงาน

วารสารธุรกิจในประเทศไทย ปัจจุบันมีพิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ จากการสำรวจของผู้เขียนเกี่ยวกับสถานภาพผู้จัดพิมพ์วารสารธุรกิจภาษาไทย จำนวน 52 รายการ พบว่า จัดพิมพ์โดยสถาบันต่าง ๆ ดังนี้

1. หน่วยราชการ

จากการสำรวจพบว่า หน่วยราชการเป็นผู้จัดพิมพ์วารสารธุรกิจมากที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ความคิด สถิติทางเศรษฐกิจและสังคม การเงิน การคลัง มากที่สุด วัตถุประสงค์รองลงไปตามลำดับ ได้แก่ เพื่อเป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและบทบาทของหน่วยงาน และเพื่อเผยแพร่นโยบายรัฐบาล ตัวอย่างวารสารในกลุ่มนี้ได้แก่ การเงินการคลัง การท่าเรือ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทปริทัศน์ เพิ่มผลผลิต ผู้ส่งออก รายงานสำนักงาน กบช. แรงงานสัมพันธ์ วารสารกรมทะเบียนการค้า (เลิกออก) วารสารกรมบัญชีกลาง วารสารการพาณิชย์ วารสารเศรษฐกิจและสังคม วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์ วารสารน้ำตาล วารสารศาลแรงงาน วารสารตุลาการ วารสารสำนักงานประกันภัย สรรพการสาส์น

2. สำนักพิมพ์เพื่อการค้า

เป็นสถาบันที่จัดพิมพ์วารสารธุรกิจมากเป็นอันดับสองรองลงไปจากหน่วยราชการ ส่วนมากไม่ระบุวัตถุประสงค์ในการจัดพิมพ์ มีเพียง 2 รายการเท่านั้น ที่ระบุวัตถุประสงค์ ได้แก่ ธุรกิจที่ดิน และผู้นำธุรกิจ โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อให้ข้อมูลเพื่อการลงทุนและเป็นสื่อความคิดโดยให้ข้อมูลที่เจาะลึก ตัวอย่างวารสารในกลุ่มนี้ได้แก่ การเงินธนาคาร คอมพิวเตอร์ รีวิว คลังสมอง คู่แข่ง ดอกเบี้ย ธุรกิจที่ดิน ผู้จัดการ ผู้นำธุรกิจ มีเดีย ไมโครคอมพิวเตอร์ มุมธุรกิจ ยังเอ็กเช็กคิวทีฟ จากการวิจัยของ พิระ จิโรสภณ (2528: 161-164; 2529:

19-20, 23-24) และ วรภัทร ไตชนะเกษม (2529: 5-43) พบว่า วารสารที่ผลิตในกลุ่มนี้เป็นวารสารที่นักธุรกิจ นักศึกษา นิยมอ่านมาก

3. สถาบันธุรกิจ

สถาบันธุรกิจที่จัดพิมพ์วารสารธุรกิจ ส่วนมากได้แก่ ธนาคาร วัตถุประสงค์ในการจัดพิมพ์ส่วนมากไม่ระบุไว้ มีเพียงรายการเดียวที่ระบุวัตถุประสงค์ ได้แก่ ธุรกิจสาร โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อให้ความรู้ทั่วไปด้านภาวะธุรกิจ การเงิน การคลัง อุตสาหกรรม ภาวะเศรษฐกิจ นอกจากนี้เพื่อเผยแพร่กิจกรรมของสถาบัน ตัวอย่างวารสารในกลุ่มนี้ ได้แก่ ธุรกิจสาร รายงานเศรษฐกิจ (ธนาคารกรุงไทย จำกัด) รายงานเศรษฐกิจรายเดือน วารสารธรรมเนียม (เอกสารภาษีอากร) วารสารเศรษฐกิจ เศรษฐกิจปริทัศน์ สถานการณ์เศรษฐกิจ สรุปข่าวธุรกิจ สรุปข่าวเศรษฐกิจ

4. สถาบันการศึกษา

สถาบันการศึกษาที่จัดพิมพ์วารสารธุรกิจ ได้แก่ คณะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา วิชาบริหารธุรกิจในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดพิมพ์เรียงตามลำดับมากไปหาน้อย ได้แก่ เพื่อเผยแพร่ความรู้วิชาการด้านธุรกิจ เศรษฐกิจ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาและอาจารย์แสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์ และเพื่อเป็นเอกสารประกอบการสอน ตัวอย่างวารสารในกลุ่มนี้ได้แก่ จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ วารสารนักบริหาร วารสารบริหารธุรกิจ วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ วารสารวิทยาการจัดการ วารสารวิทยาลัยการค้า (เปลี่ยนเป็นวารสาร มกค.) วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ เศรษฐสาร ไอเซค

5. สมาคมต่าง ๆ

เป็นสมาคมที่เกิดจากรวมกลุ่มกันของบุคคลในวงวิชาการแขนงนั้น เช่น ด้านการบัญชี ด้านการบริหารบุคคล ด้านการตลาด ด้านการค้า โดยมีวัตถุประสงค์ในการรวมกลุ่ม เพื่อดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาแลกเปลี่ยน เผยแพร่ความรู้ ความคิดในแขนงวิชานั้น ๆ โดยอาศัยสื่อประเภทต่าง ๆ รวมถึงการออกวารสารแจกจ่าย จำหน่ายแก่สมาชิกสมาคมด้วย ซึ่งวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการจัดพิมพ์วารสารคือ เผยแพร่วิชาการและเป็นสื่อกลางระหว่าง

สมาชิก นอกจากนี้เพื่อเผยแพร่ข่าวสารสมาคม ตัวอย่างวารสารในกลุ่มนี้ได้แก่ คอมพิวเตอร์สาร (เปลี่ยนเป็นคอมพิวเตอร์) จดหมายเหตุสภาหอการค้า ธุรกิจการค้า ประกันชีวิต ประกันภัย วารสารการตลาด วารสารการบริหารคน วารสารธนาคาร วารสารนักบัญชี วารสารนายจ้าง วารสารหอการค้าไทย วารสารเอื้องฟ้า

วารสารธุรกิจในประเทศไทยที่ตีพิมพ์เป็นภาษาต่างประเทศ

วารสารธุรกิจของไทยที่ตีพิมพ์เป็นภาษาต่างประเทศมีเพียง 6 รายการ โดยตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ จากการสำรวจของผู้เขียนพบว่า มติโดยสำนักพิมพ์เอกชนเป็นส่วนใหญ่ นอกนั้นเป็นธนาคารและหน่วยราชการ

วารสารที่มติโดยสำนักพิมพ์เอกชน ได้แก่ Business in Thailand มติโดย Business (Thailand) Co., Ltd. กำหนดออกรายเดือน Business Review มติโดย B.R. Publication House Co. Ltd. กำหนดออกรายเดือน Thailand Business มติโดย The Business Publications Co. Ltd. กำหนดออกรายเดือน วารสารดังกล่าวทั้ง 3 รายการ ให้ข้อมูลด้านการเงินธนาคาร ภาวะอุตสาหกรรม ภาวะธุรกิจ และการลงทุน เศรษฐกิจและการเมือง

วารสารที่มติโดยธนาคาร ได้แก่ Bangkok Bank Monthly Review มติโดย ธนาคารกรุงเทพจำกัด กำหนดออกรายเดือน Bank of Thailand (Quarterly Review) มติโดย ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดออกราย 3 เดือน วารสารทั้ง 2 รายการดังกล่าว ให้ข้อมูล ซึ่งส่วนมากเป็นสถิติประจำเดือน หรือ 3 เดือน เกี่ยวกับภาวะธุรกิจ การเงิน การธนาคาร การลงทุน พาณิชย์กรรม และแต่ละฉบับจะมีบทความเกี่ยวกับภาวะธุรกิจ การเงิน ภาวะเศรษฐกิจและการลงทุน อย่างน้อย 1 บทความ

วารสารที่มติโดยหน่วยราชการ เท่าที่พบมีรายการเดียว ได้แก่ Foreign Trade Statistics of Thailand ซึ่งมติโดย กรมศุลกากร กำหนดออกเป็นรายเดือน ฉบับสุดท้ายเดือนธันวาคมของทุกปีจะเป็นฉบับรวมเล่มตลอดปี เป็นวารสารที่ให้ข่าวสารสถิติ ด้านการส่งออกและนำเข้าสินค้าของประเทศไทย

ดรชนีวารสารธุรกิจของประเทศไทย

ดรชนีวารสารธุรกิจของประเทศไทย ที่จัดทำเป็นรูปเล่มสม่ำเสมอ มีดังนี้

บรรณสาร สหบ. จัดทำโดยสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 กำหนดออกราย 2 เดือน มีวัตถุประสงค์ประการหนึ่งเพื่อเป็นคู่มือช่วยค้นคว้าหาหนังสือ วารสารและเอกสาร ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีได้มุ่งเฉพาะวารสารธุรกิจเท่านั้น

ดรชนีรายงานเศรษฐกิจรายเดือน จัดทำโดย ธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 กำหนดออกเดือนธันวาคมของทุกปี เป็นดรชนีบทความเฉพาะวารสาร "รายงานเศรษฐกิจรายเดือน" ซึ่งออกโดย ธนาคารแห่งประเทศไทยเท่านั้น สิ่งที่น่าสนใจคือเป็นดรชนีด้านกฎหมาย ระเบียบการ สถิติการคลัง การเงินธนาคารและสถิติ ภาวะสินค้าเกษตรกรรม ภายในปีนั้นแยกตามเดือน ซึ่งมักไม่ค่อยปรากฏในดรชนีรายการอื่น ๆ

นอกจากลักษณะรูปเล่มแล้ว ยังมีดรชนีวารสารธุรกิจในลักษณะแผ่นปลิว ดังนี้

ดัชนีวารสารไทย จัดทำโดยห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 กำหนดออกราย 10 วัน เนื้อหาเรียงตามลำดับอักษรเรื่องให้สาระสังเขปบทความอย่างสั้น ๆ

Weekly List; Selected Articles in Periodicals จัดทำโดย ห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดออกรายสัปดาห์ เป็นดรชนีบทความวารสารธุรกิจภาษาต่างประเทศ มีสาระสังเขปภาษาอังกฤษอย่างสั้นประกอบด้วย งานวารสาร ห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หน้าที่และความรับผิดชอบ

เนื่องจากห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ดำเนินงานในระบบศูนย์รวม จึงมีการแบ่งหน้าที่กันระหว่างฝ่ายวารสารห้องสมุดกลางและห้องสมุดคณะพาณิชยฯ โดยฝ่ายวารสารห้องสมุดกลางดำเนินการติดต่อสมัครสมาชิกวารสาร สั่งซื้อ และจ่ายเงินค่าสมาชิกวารสาร สำหรับห้องสมุดคณะพาณิชยฯ มีหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับอาจารย์ในคณะพาณิชย์ฯ ในการคัดเลือกวารสาร
2. คัดเลือกวารสารที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาตามหลักสูตรการสอนของคณะพาณิชย์ฯ โดย

- 2.1 บรรณาธิการเป็นผู้พิจารณาเลือก โดยอาศัยบทวิจารณ์ในวารสารหนังสือพิมพ์ และตัวอย่างวารสารที่สำนักพิมพ์ส่งมาให้ห้องสมุดพิจารณา
- 2.2 อาจารย์ และนักศึกษา เสนอแนะให้ห้องสมุดบอกรับเป็นสมาชิกวารสาร
3. ติดต่อประสานงานกับฝ่ายวารสารห้องสมุดกลาง ในการสั่งซื้อวารสาร
4. ลงทะเบียนวารสารและติดตามทวงวารสาร
5. ทำครรชนีวารสารภาษาไทย ตามรายการที่ตกลงกันว่าด้วยความร่วมมือ แลกเปลี่ยนในการทำบัตรครรชนีวารสารภาษาไทยร่วมกันของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
6. พิมพ์บัตรครรชนีวารสารภาษาไทย ตรวจ และเรียงบัตรครรชนีทุกประเภทเข้าลิ้นชัก
7. เตรียมวารสารเพื่อเย็บเล่ม จำหน่ายวารสารเก่าที่มีผู้ใช้น้อย ซึ่งมีบริการในห้องสมุดอื่นด้วย
8. เก็บสถิติผลงานวารสาร เช่น จำนวนวารสาร การทำบัตรครรชนีวารสาร การพิมพ์บัตรครรชนี เป็นต้น

การจัดหาวารสาร

วิธีการจัดหาวารสารมีดังนี้

1. จัดซื้อ วารสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่ห้องสมุดบอกรับเป็นสมาชิกส่วนใหญ่ได้มาโดยการจัดซื้อด้วยงบประมาณ ซึ่งห้องสมุดจะรวบรวมรายการและรายละเอียดเกี่ยวกับวารสารที่ต้องการบอกรับ ซึ่งผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการห้องสมุดไปยังฝ่ายวารสารของสำนักหอสมุด เพื่อดำเนินการบอกรับ โดยให้สำนักพิมพ์ส่งวารสารมายังห้องสมุดคณะพาณิชย์ฯ โดยตรง (สมศรี กิระวิฑูรกิจ 2529: 45)

2. ได้รับเป็นอนิบันทนาการ วารสารที่ได้รับเป็นอนิบันทนาการ ส่วนมากเป็นวารสารภาษาไทย ซึ่งผลิตโดยหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ บริษัท ธนาคาร ที่ต้องการ

ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของหน่วยงาน และเผยแพร่ความรู้ด้านอุตสาหกรรม โดยหน่วยงาน
ที่เป็นผู้จัดทำวารสารจะส่งวารสารมาให้ห้องสมุดเอง บางรายการห้องสมุดต้องทำหนังสือ
ติดต่อขอบอกรับ เป็นสมาชิก

งานบริการในส่วนที่เกี่ยวข้องเนื่องเกี่ยวกับวารสารมีดังนี้

1. บริการตวรรษีวารสาร

บริการตวรรษีวารสารที่ห้องสมุดจัดทำและให้บริการในปัจจุบันได้แก่

1.1 ตวรรษีวารสารภาษาไทยในรูปบัตรรายการ ซึ่งจัดทำในรูปบัตร
รายการสีฟ้าขนาด 3 x 5 นิ้ว โดยคัดเลือกวารสารเพื่อนำมาทำตวรรษี ตามข้อตกลง
ความร่วมมือแลกเปลี่ยนในการทำบัตรตวรรษีของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ซึ่งวารสารที่ห้องสมุดคณะพาณิชย์ฯ จัดทำตวรรษี มี 12 รายการ คือ การเงินธนาคาร
คลังสมอง คอมพิวเตอร์สาร ธุรกิจการค้า ผู้จัดการ ผู้นำ วารสารการพาณิชย์
วารสารบริหารธุรกิจ วารสารเพิ่มผลผลิต วารสารสำนักงานประกันภัย วารสารเอื้องฟ้า
และสรุปข่าวธุรกิจ สำหรับรายการที่ห้องสมุดคณะพาณิชย์ฯ รับแลกเปลี่ยนจะเป็นวารสารที่
เกี่ยวกับการสอนของคณะพาณิชย์ฯ ได้แก่ ดอกเบญจ รายงานเศรษฐกิจ แรงงานสัมพันธ์
วารสารกรมบัญชีกลาง วารสารคู่แข่ง วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ วารสารเศรษฐกิจ
(ธนาคารกรุงเทพ) วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์ วารสารเศรษฐกิจและสังคม
วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ สรรพากรสารสน

1.2 ตวรรษีวารสารภาษาไทยในลักษณะเป็นรูปเล่ม ห้องสมุดรวบรวม
ตวรรษีวารสารที่ผลิตโดยห้องสมุดและสถาบันอื่น ๆ ไว้บริการ เช่น บรรณสารสหบ.
ของสำนักบรรณสารการพัฒนา ตวรรษีรายงานเศรษฐกิจ ของธนาคารแห่งประเทศไทย

1.3 ตวรรษีวารสารภาษาต่างประเทศ ห้องสมุดมีบริการ 2 ลักษณะ

ดังนี้คือ

1.3.1 . ครรชนีที่จัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม ได้แก่ An Index to the Accounting Review 1926-1978¹ ซึ่งรวบรวมพิมพ์โดย American Accounting Association

1.3.2 ครรชนีซึ่งห้องสมุดรวบรวมขึ้นเอง ห้องสมุดได้ถ่ายเอกสาร ครรชนีวารสารภาษาต่างประเทศแต่ละชื่อเรื่อง ซึ่งมีการจัดทำครรชนีตอนสิ้นปีที่ออกวารสารไว้ตอนท้ายฉบับสุดท้ายของวารสารที่ออกในปีนั้น เมื่อถ่ายเอกสารแล้วห้องสมุดจะรวบรวมใส่แฟ้มแยกตามชื่อวารสารเพื่อบริการผู้ใช้

2. บริการการใช้วารสาร

ห้องสมุดจัดให้บริการในระบบชั้นเปิดและชั้นปิดดังนี้

2.1 ระบบชั้นเปิด ได้แก่

2.1.1 วารสารฉบับปัจจุบัน จัดเรียงไว้ตามลำดับอักษรชื่อวารสารบนชั้นวารสาร

2.1.2 วารสารฉบับเย็บเล่ม จัดเรียงไว้ตามลำดับอักษรชื่อวารสารในชั้นวารสารฉบับเย็บเล่ม

2.2 ระบบชั้นปิด ได้แก่ วารสารฉบับย้อนหลัง เป็นวารสารที่ยังไม่ได้เย็บเล่ม เนื่องจากบางฉบับขาดหายไป หรือเป็นวารสารที่ห้องสมุดมีนโยบายไม่เย็บเล่ม เช่น เป็นวารสารที่ไม่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร วารสารรายสัปดาห์ซึ่งมีบริการในห้องสมุดอื่นแล้ว นอกจากนั้นเป็นวารสารที่เตรียมเย็บเล่ม

ห้องสมุดให้บริการวารสารตาม เวลาเปิดบริการของห้องสมุด คือ ตั้งแต่เวลา 8.00 ถึง 19.00 น. ในวันจันทร์-ศุกร์ และเวลา 9.30 ถึง 15.00 น. ในวันเสาร์ โดยมิระเบียนห้ามยืมวารสารออกนอกห้องสมุด ดังนั้นผู้ใช้จะใช้วารสารได้ภายในบริเวณห้องสมุดเท่านั้น ซึ่งห้องสมุดมีบริการที่นั่งอ่านประมาณ 110 ที่นั่ง และมีบริการถ่ายเอกสารแก่ผู้ใช้ที่ต้องการบทความในวารสาร

3. บริการสารบัญวารสาร

ห้องสมุดได้ถ่ายเอกสารหน้าสารบัญวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เฉพาะรายการที่บอกรับเป็นสมาชิกซึ่งได้รับ เป็นประจำสม่ำเสมอ รวบรวมใส่แฟ้มแยกตามชื่อวารสาร เพื่อบริการแก่ผู้ใช้ 2 ชุด โดยชุดหนึ่งเก็บไว้บริการภายในห้องสมุด อีกชุดหนึ่งนำไปบริการที่ห้องพักผ่อนอาจารย์บริเวณชั้น 5 ของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

4. คู่มือช่วยค้น

นอกจากครรชนีวารสารและสารบัญวารสารดังกล่าวมาแล้ว ห้องสมุดยังรวบรวมคู่มือช่วยค้นวารสารอื่น ๆ ไว้บริการอีกด้วย ได้แก่

- 1) รวบรวมชื่อวารสารในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย
- 2) รายชื่อวารสารของห้องสมุดคณะพาณิชยฯ 2 ชุด ซึ่งชุดหนึ่งใส่แฟ้มไว้บริการใกล้ ๆ กับครรชนีวารสารภาษาต่างประเทศ และอีกชุดหนึ่งติดไว้ใกล้กับตู้บัตรครรชนีวารสารภาษาไทย
- 3) รายชื่อวารสารของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 4) วารสารสาระสังเขป เป็นสาระสังเขปของวารสารที่มีเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการบริหารบุคคล ซึ่งห้องสมุดจัดเก็บไว้บนชั้นวารสาร และให้บริการเหมือนวารสารธุรกิจอื่น ๆ ที่ห้องสมุดบอกรับ
- 5) ข้อเสนอแนะในการค้นวารสารและค้นเรื่องจากวารสาร ซึ่งพิมพ์ติดไว้ข้างตู้บัตรครรชนีวารสารภาษาไทย

จำนวนวารสาร

วารสารในห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีอยู่ 2 ประเภท คือ วารสารธุรกิจ และ วารสารที่ไม่ใช่วารสารธุรกิจ วารสารที่ไม่ใช่วารสารธุรกิจเป็นวารสารที่มีเนื้อหาวิชาไม่สอดคล้องกับการเรียนการสอนของคณะฯ ห้องสมุดได้รับเป็นอภิชนนทานการ ซึ่งบางรายการได้รับไม่สม่ำเสมอ การให้บริการจัดแยกไว้ในชั้นวารสารแบบชั้นเสียบ และไม่ประทับตราห้องสมุดที่ตัวเล่ม ทั้งนี้เพื่อสะดวกแก่การจำหน่ายวารสารออก

ตัวอย่างของวารสาร ได้แก่ ความรู้คือประทีป รัฐสภาสาร ข่าวโตโยต้า เป็นต้น สำหรับวารสาร
ธุรกิจ นั้น เป็นวารสารที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะฯ ห้องสมุด
ได้มาโดยการบอกรับเป็นสมาชิก จึงจัดว่ามีความสำคัญกว่าวารสารสาขาอื่น ๆ ดังนั้นการวิจัยนี้
จึงศึกษาเฉพาะวารสารธุรกิจตามคำอธิบายศัพท์เท่านั้น

จำนวนวารสารในห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มีดังนี้

วารสาร	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	รวม
ธุรกิจ	42	61	103
ไม่ใช่ธุรกิจ	21	16	37
รวม	63	77	140

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย